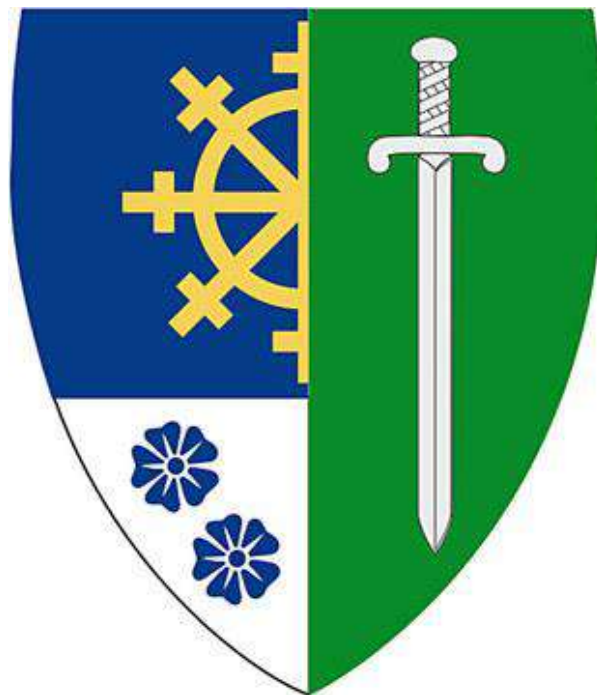

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

**Szentkatalin Község
Önkormányzata**

2025-2030

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	8
Célok.....	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	10
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	10
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	13
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	29
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	42
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	49
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	55
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	62
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	63
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	64
1. A HEP IT részletei.....	64
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	64
Jövőképünk.....	65
Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)	65
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	66
3. Megvalósítás.....	69
3.1 A megvalósítás előkészítése	69
3.2 A megvalósítás folyamata	69
3.3 Monitoring és visszacsatolás	72
3.4 Nyilvánosság	72
3.5 Kötelezettségek és felelősség	72
3.6 Érvényesülés, módosítás	73
4. Elfogadás módja és dátuma.....	73

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva Szentkatalin Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.**

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Szentkatalin egy csendes kis zsákfalú a Mecsek és a Zselic határán, *Baranya megyében, a Szentlőrinci járásban található*. Pécs-től való távolsága 25 kilométer. A környéken sok az erdő, termőterületei közepes, illetve annál valamivel gyengébb termőképességűek. A domborzati adottságok a szántóföldi gazdálkodásnak nem kedveznek. Kiváló adottság van azonban legeltetéses állattartásra, kedvelt a juh és a kecske tartása.

A település utcái, házai belesimulnak a hegyvidéki környezetbe, az erdők lombjai hűsítik az udvarokat, tereket. A falu jövőjét meghatározhatja a jó szervezőkészség, önkormányzati oldalról az infrastrukturális fejlesztések, munkahelyek teremtése és az idegenforgalomba, ezen belül is a falusi turizmusba való bekapcsolódás.

Szentkatalin és környéke ősidők óta lakott hely lehetett, határában gyakran kerülnek felszínre bronzkori és római korból való leletek. Nevét 1542-ben említik először az oklevelek Zenth Chaterina alakban. A falu a török hódoltság alatt is folyamatosan lakott volt, a lakosság azonban megritkult. 1750-ben német telepesek érkeztek a faluba. A településhez tartozik Képespuszta is.

A Hamuház és a Szénégető gödör jelölés arra utal, hogy a XVIII. században fahamu -és faszénégetők műhelyei működtek ehelyütt. A vezetéknevek alapján magyar nemzetiségű falu.

Lipót császár 1703. ápr. 19 - én, Bécsben kelt okiratában kétszer is Szent Katalina néven szerepel a hely. Még ma is sokan így nevezik. 1898 - ban a belügyminiszter a Katalina nevet Katalin alakban állapította meg, annak ellenére, hogy a község kérte a Katalina meghagyását. Szent Katalinban a szűz és vértanú tiszteletére épült templomnak 1721- ben még láthatók a romjai, 1756 - ban már nem.

A német lakosok 1750 után települtek be és számuk az első világháborúig növekedett, de arányszámuk nem haladta meg a magyart. Ekkor az uraság a Petrovszky család, majd a Puchnerék

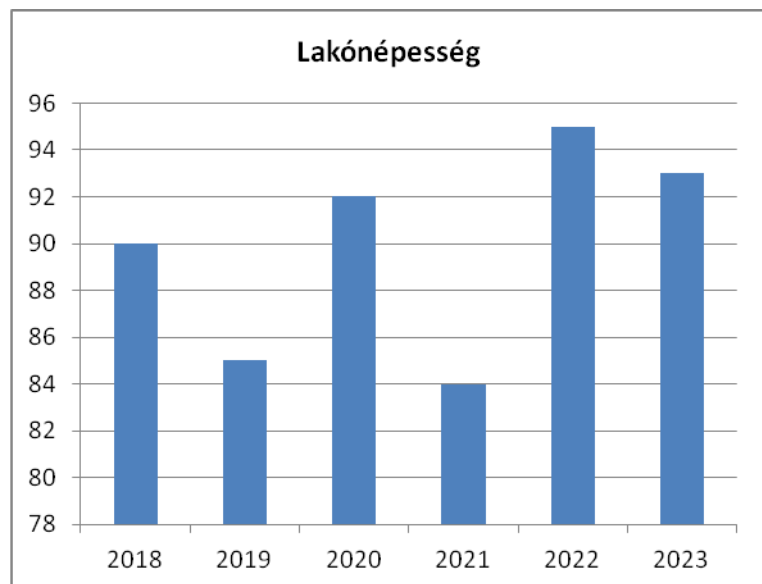
¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

örökölték. Az iskola alapítója és alapításának éve nem ismert, de 1810-ben már állt. Az iskola államosítása, majd körzetesítése után 1978-ban szűnt meg helyben a tanítás. Szentkatalin és Karácodfa külön önálló tanácsot hoztak létre 1950-ben, majd 1962-ben csatlakoztak a Hetvehely Községi Tanácshoz. 1978-ban hozzácsatolták Szentkatalinhoz az elnéptelenedő Karácodfát. Nevezetessége a Harangláb.

A Szentlőrinci Közös Önkormányzati Hivatal 2025. január 1-jétől 8 (Szentlőrinc, Csonkamindszent, Kacsóta, Helesfa, Hetvehely, Okorvölgy, Szentkatalin, Gyöngyfa) település helyi igazgatási feladatait látja el.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2018	90	bázis év
2019	85	94,44%
2020	92	108,24%
2021	84	91,30%
2022	95	113,10%
2023	93	97,89%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

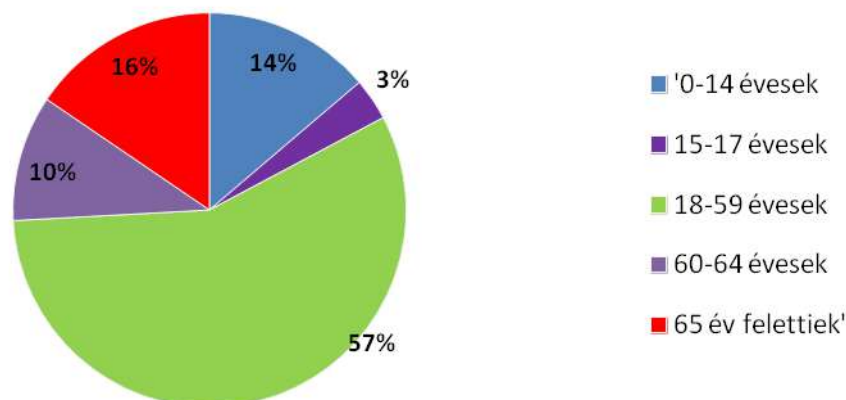
A szentkatalini lakónépességet úgy értjük, mint az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma. A táblázat adatiból jól láthatjuk, hogy a település lakónépességének száma viszonylag kis tartományon belül ingadozik, mondhatni stagnál.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021)

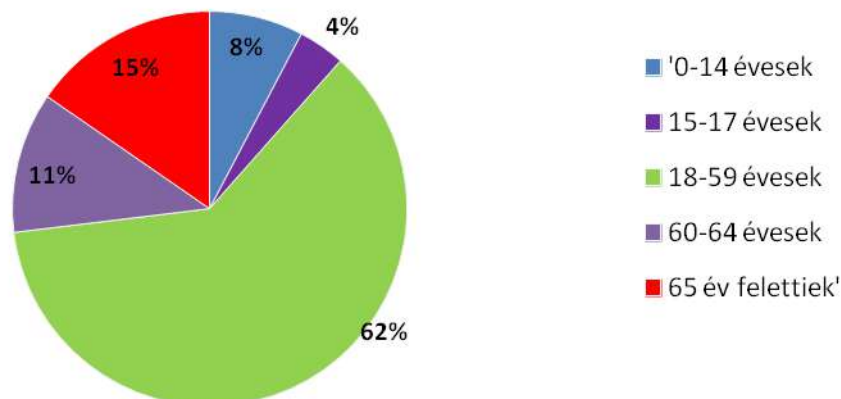
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	58	52	110	52,73%	47,27%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			0	0,00%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	8	4	12	7,27%	3,64%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	2	2	4	1,82%	1,82%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	33	32	65	30,00%	29,09%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	6	6	12	5,45%	5,45%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	9	8	17	8,18%	7,27%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

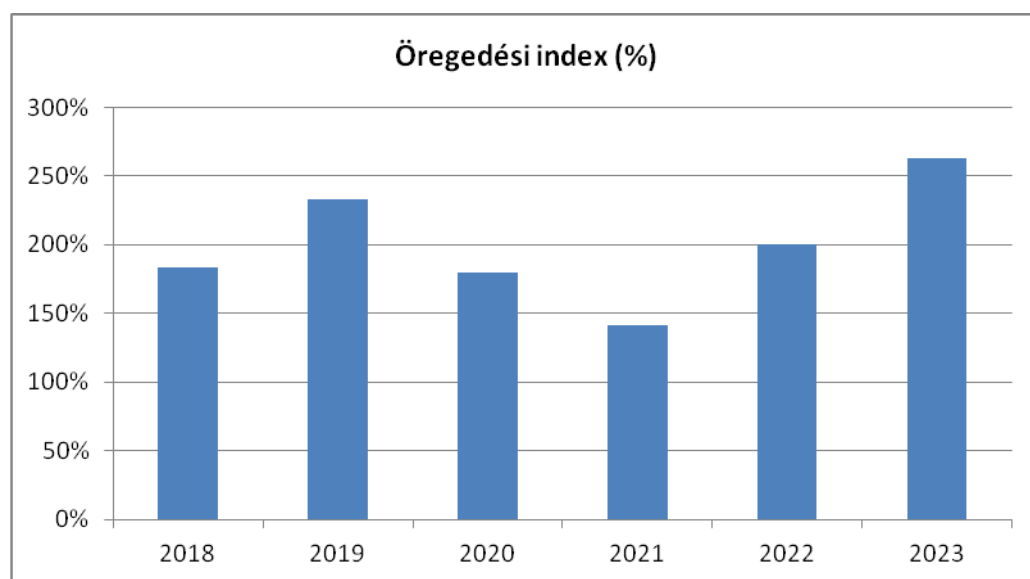

Állandó népesség fogalmán a bejelentett állandó lakóhellyel rendelkező népességet értjük, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helye vagy az adatfelvétel időpontjában helyben tartózkodik-e.

A 2021-es adatok szerint Szentkatalinban 58 férfi és 52 nő élt. Ha az életkori megoszlásokat nézzük, akkor elmondhatjuk, hogy a 18-59 éves korosztályt képviselik a legtöbben.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	22	12	183,33%
2019	21	9	233,33%
2020	18	10	180,00%
2021	17	12	141,67%
2022	20	10	200,00%
2023	21	8	262,50%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A népesség idősödésének egyik gyakran használt mérőszáma az öregedési index. Az öregedési index egy arányszám, ami azt mutatja, hogy 100 fő 14 éves és ennél fiatalabb népességre mennyi 65 éven felüli jut. Az adatokból látszik, hogy településünk igazodik az országos átlagba, öregedő településről beszélünk.

A lakosság számot befolyásoló szintén fontos tényező a belföldi vándorlás, amit az alábbi táblázat mutat részletesen.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2018	-86,96
2019	-57,14
2020	56,50
2021	-79,55
2022	36,59
2023	0,00

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 2020-as évektől kezdve jelentős külföldi betelepülés történt, főleg német és holland nyelvterületről, de az ország különböző területeiről is költöztek a faluba. Az elhalálozások, elköltözések és az új telepések következtében elmondható, hogy a falu lakosainak 1/3-a lecserélődött.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2018	0,00
2019	-11,43
2020	-22,60
2021	-34,09
2022	-12,20
2023	-10,64

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás az élveszületések és a halálozások különbözetét mutatja ezer lakosra számítva. Természetes szaporodásról akkor beszélünk, ha a születések száma meghaladja a halálozásokét, ellenkező esetben természetes fogyásról van szó. Szentkatalinban ez a mutató negatív értékeket mutat évek óta, a halálozások száma meghaladja a születések számát.

Értékeink, küldetésünk

A település csendes, nyugodt környezetben helyezkedik el. Bűnesetek száma a nullával egyenlő. A településen adott a sportolás lehetősége, amivel a fiatal generáció tagjai élnek. Küldetésünknek érezzük ezen értékek megőrzését, és az ez irányú fejlesztését. Minden célcsoportnak lehetőséget biztosítunk a nyugodt csendes életvitelhez. Fontosnak érezzük, hogy minden lakó a kiegyensúlyozottság mértékével élje a mindennapjait.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Szentkatalin település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
a diszkriminációmentességet,
szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv

megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete.
- A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 40. § (1) bekezdés 28. pontja értelmében a Kormány társadalmi felzárkózásért felelős tagjaként, a belügyminiszter módszertani útmutatót tesz közzé a HEP elkészítésének részletes szempontjairól. Különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapdokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Szentkatalin Község Önkormányzata rendeletek alkotásával igyekszik biztosítani a település működését és fejlődését, valamint a közösségi együttélés szabályait. Mindezek érdekében az esélyegyenlőség szempontjából az alábbi hatályos rendeletet említhetjük:

- Szentkatalin Község Önkormányzat Képviselő-testületének 8/2021 (VIII.13.) Ör. – a szociális igazgatásról, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális alapellátások helyi szabályozásáról

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Möt. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

A Társulás önkormányzatainak képviselő-testületei – a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. tv. 146.§ (1) bekezdésében foglalt kötelezettségének eleget téve, abból a célból, hogy a térség lakói az önkormányzati közszolgáltatásokhoz minél teljesebb körben jussanak hozzá, a Szentlőrinci Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás feladatait az alábbiak szerint határozták el. A térségben működő települési önkormányzatok a Társulást a térség területének összehangolt fejlesztésére (különösen fejlesztési tervek, programok, pályázatok készítésére, megvalósításra), intézmények fenntartására, valamint a fejlesztések összehangolására hozták létre. Ennek keretében közös projekteket, pályázatokat valósítanak meg, óvodák fenntartásával, működtetésével, fejlesztésével kapcsolatos feladatokat látnak el. Szentlőrinc város és további 19 település (köztük Szentkatalin) 2004 májusában hozták létre a társulást.

Szentlőrinc Város Önkormányzatának fenntartásában működő Szociális Szolgáltató Központhoz tartozunk, de jelenleg nincs a településen olyan személy, aki igénybe venné a házi segítségnyújtó rendszert.

Ezen felül társulást hozott létre Okorvölgy és Hetvehely Község Önkormányzatával az óvodai feladatellátásra.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyi esélyegyenlőségi program készítése során az alábbi adatbázisok álltak a rendelkezésünkre:

- KSH, TEIR adatbázisok
- OSAP statisztikák adatai
- Szentlőrinci Közös Önkormányzati Hivatal Hetvehelyi Kirendeltsége
- BAMKH Szentlőrinci Járási Hivatal
- Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Szigetvári Tankerülete
- Hetvehelyi Óvoda által biztosított adatok
- Hetvehelyi Iskola által biztosított adatok
- háziorvosi szolgálat által biztosított adatok
- védőnő adatai
- helyi adatgyűjtés
- szociális gondozó adatai

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli különbségekben mutatkoznak meg és súlyos, megélhetési zavarokhoz vezetnek. Ez az állapot az érintetteket megbélyegzi, és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A mélyszegénység viszonylag újkeletű jelenség az emberiség történelmében, ezért definiálása elég nehézkes. A mélyszegénység fogalmát a Társadalmi Megújulás Operatív Program (későbbiekben: TÁMOP) „Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért” című pályázati felhívás bizonyos része írja le pontosan. Eszerint:

„Azokat a közösségeket, amelyek mélyszegénységbe süllyedtek a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi.”

Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2018	41,07	39,13
2019	44,25	36,00
2020	47,71	57,69
2021	43,64	35,42
2022	16,96	36,84
2023	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 4. § (1) bek. értelmében:

a) jövedelem: - az Szt. (1a) bekezdésben foglalt kivétellel, valamint figyelemmel az (1b)-(1c) bekezdésekben foglaltakra - az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett

aa) a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó - megszerzett - vagyoni érték (bevétel), ideértve a jövedelemként figyelembe nem vett bevételt és az adómentes jövedelmet is, és

ab) azon bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról, illetve az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni;

b) vagyon: ha e törvény másként nem rendelkezik, az a hasznosítható ingatlan, jármű, továbbá vagyoni értékű jog, amelynek

ba) külön-külön számított forgalmi értéke, illetőleg összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a harmincszorosát, vagy

bb) együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a nyolcvanszorosát

meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű.

Az önkormányzat nem rendelkezik pontos adatokkal a lakosság jövedelmi helyzetére vonatkozóan. A lakosság jövedelmi helyzetére elsősorban az adófizetők száma, másodsorban az egy lakosra jutó jövedelem, illetve a segélyezési adatok alapján lehet következtetéseket levonni.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

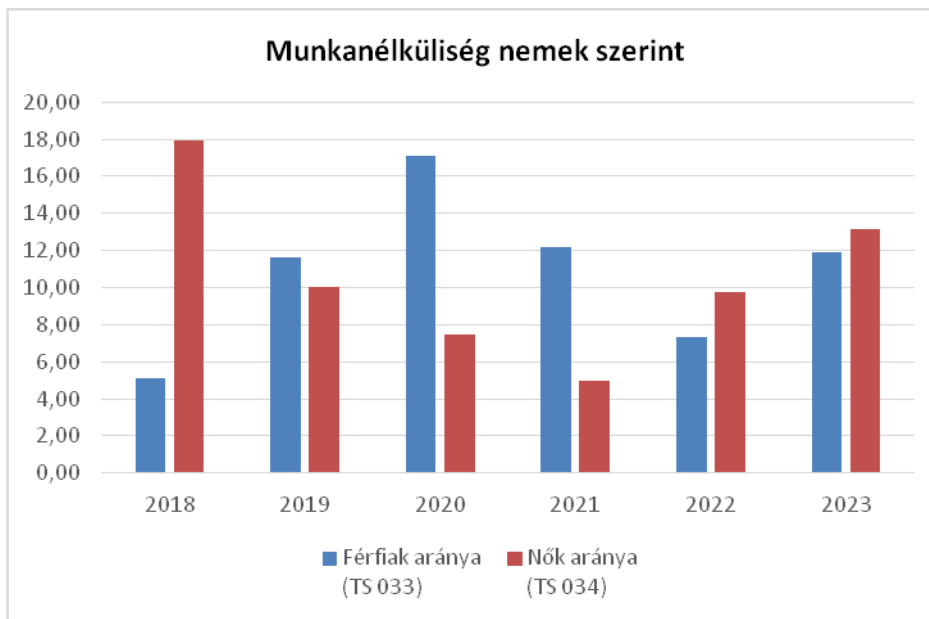
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

A munkaképes korú lakosságot nézve a vizsgált időszakban a nyilvántartott álláskeresők száma némileg növekedett. A nők aránya valamivel magasabbnak mondható. 2023-ban 10 fő álláskeresőt tartottak nyilván. A korosztályi bontást vizsgálva látható, hogy a 41-45 éveseknél van a legtöbb nyilvántartott álláskereső.

A 180 napnál régebb óta regisztrált munkanélküliek között a nők aránya nem éri el az 50%-ot.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2018	5,13	17,95	11,54%
2019	11,63	10,00	10,82%
2020	17,07	7,50	12,29%
2021	12,20	5,00	8,60%
2022	7,32	9,76	8,54%
2023	11,90	13,16	12,53%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen		9	9	10	7	7
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	1,00	2,00	0,00	1,00	0,00	0,00
	%	11,11%	22,22%	0,00%	14,29%	0,00%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	1,00	1,00	1,00	1,00	0,00	2,00
	%	11,11%	11,11%	10,00%	14,29%	0,00%	20,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	1,00	1,00	2,00	0,00	0,00	0,00
	%	11,11%	11,11%	20,00%	0,00%	0,00%	0,00%
31-35 év (TS 040)	Fő	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	10,00%	0,00%	0,00%	0,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	10,00%	0,00%	0,00%	0,00%
41-45 év (TS 042)	Fő	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00	3,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	14,29%	0,00%	30,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	2,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	22,22%	11,11%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	3,00	3,00	2,00	1,00	4,00	2,00
	%	33,33%	33,33%	20,00%	14,29%	57,14%	20,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	1,00	1,00	1,00	0,00	0,00	1,00
	%	11,11%	11,11%	10,00%	0,00%	0,00%	10,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	0,00	0,00	2,00	3,00	3,00	2,00
	%	0,00%	0,00%	20,00%	42,86%	42,86%	20,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2018	11,11	0,00
2019	33,33	33,33
2020	90,00	33,33
2021	100,00	28,57
2022	71,43	60,00
2023	50,00	40,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

A 2023-as adatok alapján a 10 fő nyilvántartott álláskeresőből csak 2 fő nem rendelkezik 8 általánossal, négynek van alapfokú végzettsége, ugyancsak négy rendelkezik magasabb iskolai végzettséggel.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	9	1	11,11%	7	77,78%	1	11,11%
2019	9	1	11,11%	5	55,56%	3	33,33%
2020	10	0	0,00%	4	40,00%	6	60,00%
2021	7	0	0,00%	5	71,43%	2	28,57%
2022	7	0	0,00%	5	71,43%	2	28,57%
2023	10	2	20,00%	4	40,00%	4	40,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

Szentkatalinban elindított közfoglalkoztatási programok több embernek biztosítanak munkalehetőséget, megélhetést és képzést –egyúttal új lendületet adva a közösségi cselekvésnek, a helyi közösségek megerősödésének. Sok embernek a közmunkaprogramok kínálta lehetőségek jelentik a társadalom perifériájáról történő elmozdulás első lépését. A településen karbantartási, köztisztasági feladatokat látnak el, megóvják, szebbé teszik ezzel a környezetet. Az utóbbi években jelentős parkosítás valósult meg, ennek gondozása is a közfoglalkoztatottak feladata.

Az önkormányzat évek óta folyamatosan indul közfoglalkoztatási programokon, amin a BAMKH Szentlőrinci Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által kiközvetített személyek vehetnek részt.

Szentkatalin község önkormányzata Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatást biztosított a település álláskeresői számára.

2025-ben szentkatalinban 6 fő közfoglalkoztatott van (2 férfi, 4 nő), ebből ketten másik településről járnak ide dolgozni. Roma származású közfoglalkoztatott nincs. A táblázatból látszik azonban, hogy évről-évre csökken a foglalkoztatottak száma.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2018	4	8
2019	8	7
2020	16	7
2021	10	9
2022	8	7
2023	5	5

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Településünkön a helyi munkalehetőség csekély, a munkaképes korú lakosság kis része Hetvehelyen dolgozik, illetve erdei munkát végez kisvállalkozásoknál. A regisztrált álláskeresőknek tehát csak a közmunkaprogramban való részvétel biztosít munkalehetőséget helyben.

A Szentlőrinci Közös Önkormányzati Hivatal Hetvehelyi Kirendeltsége látja el Hetvehely, Okorvölgy, Szentkatalin települések, valamint a hetvehelyi német és roma nemzetiségi önkormányzat feladatait.

Hetvehelyről 2 óránként vonatközlekedés van, azonban a Szentkatalin Hetvehely viszonylatában a tömegközlekedés nem biztosított. Az önkormányzat ezt falugondnoki szolgálat működtetésével igyekszik pótolni.

Szentkatalin településen a regisztrált egyéni vállalkozók száma 3, ebből a főfoglalkozású egyéni vállalkozók száma 2 fő, nyugdíjas egyéni vállalkozók száma 1 fő. A regisztrált önálló vállalkozók száma 13, a regisztrált őstermelők száma: 3.

- e) **fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;**

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2018	9	2
2019	9	2
2020	10	1
2021	7	1
2022	7	0
2023	10	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Szentkatalin településen nem állnak rendelkezésre olyan programok, amelyek megkönnyítik a fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet, képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésüket.

A helyi fiatalok képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférése a Baranya Megyei Kormányhivatal Szentlőrinci Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által szervezett tanfolyamok keretén belül biztosított.

A Szentlőrincen található FM DASzK Szakképző Iskola, Ujhelyi Imre Mezőgazdasági és Közgazdasági Szakközépiskola és Kollégiumban lehetőség van érettségizetteknek statisztikai és gazdasági ügyintézői, illetve mezőgazdasági technikus OKJ-s képzettséget szerezni.

- f) **munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;**

A településen egyedül az önkormányzat az a szerv, amely az aktív korú népesség munkaerő-piaci integrációját segíti. Az önkormányzat ezt a tevékenységét helyi közfoglalkoztatási programokkal valósítja meg közfoglalkoztatási programmal.

Felnőttképzési program és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatás sem a településen, sem vonzásközpontjában nincs. Helyi foglalkoztatási programban az önkormányzat a saját aktív korú munkanélkülijeit foglalkoztatja.

A Szentlőrincen található FM DASzK Szakképző Iskola, Ujhelyi Imre Mezőgazdasági és Közgazdasági Szakközépiskola és Kollégiumban lehetőség van aranykalászos gazda tanfolyam elvégzésére, amihez csak általános iskolai végzettség szükséges. Egyéb esetekben Pécsre kell utaznia annak, aki felnőtt továbbképzésen kíván részt venni. Szentlőrincen a munkaképes lakosság képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférése a Baranya Megyei Kormányhivatal

Szentlőrinci Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által szervezett tanfolyamok keretén belül biztosított.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A településen saját fenntartású intézmény nem működik. A társulásban fenntartott intézményekben a képzés hiánya miatt a foglalkoztatás nem lehetséges.

Az önkormányzat nem zárkózik el hátrányos helyzetű emberek foglalkoztatásától amennyiben rendelkeznek az adott munkakör ellátásához szükséges végzettséggel, követelményekkel. A szakképzettség hiánya megnehezíti a foglalkoztatásukat, ezért a közfoglalkoztatás keretében tud az önkormányzat számukra munkát biztosítani.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A településen, a foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetés nincs.

Az esélyteremtést, a társadalmi összetartozást erősítik a diszkrimináció-ellenes intézkedések. A kormányzat az elmúlt években kiemelt figyelmet fordított a rasszizmus és a diszkrimináció elleni fellépésre. Ezt számos közelmúltbeli jogszabályi változtatás is alátámasztja. A jelenleg hatályos antidiszkriminációs törvény az európai közösségi joggal harmonizáló, egységes, átfogó és részletes antidiszkriminációs követelményekről rendelkezik. A törvény az általános rendelkezéseken túl foglalkozik az egyenlő bánásmód követelményének a különböző területeken (foglalkoztatás, szociális biztonság és egészségügy, lakhatás, oktatás és képzés, áruk forgalma és szolgáltatások igénybevétele) való érvényesítésének részletszabályaival is. A törvény tiltja mind a közvetlen, mind a közvetett diszkriminációt.²

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei: A könyvtárban van lehetőség ilyen ismeretek megszerzésére, akár személyre szabottan is.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerőpiaci szolgáltatásokat és az álláskereső számára elérhető támogatásokat.

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. évben jelentős mértékben átalakult. Az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai el lettek választva, egységesedtek a segélyezéssel kapcsolatos hatáskörök, módosult a szociális törvény alapján kötelezően biztosítandó ellátások köre, bővült az önkormányzatok mozgásterét az általuk nyújtott ellátások meghatározásában, valamint átalakult a finanszírozás rendszere. Az aktív korúak ellátása jegyzői hatáskörből a járási hivatal hatáskörébe került. Továbbra is a járási hivatalok hatáskörébe tartozik az **alanyi ápolási díj** (az alapösszegű, a fokozott ápolási szükségletre tekintettel megállapított emelt összegű, valamint a kiemelt ápolási díj), az **időskorúak járadéka**, az alanyi és normatív jogcímen megállapított **közgyógyellátás** és az **egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság**. A felsorolt állami felelősségi körben nyújtott, és 100 %-ban központi költségvetési forrásból kifizetett szociális ellátásokon túl más ellátások nyújtásáról, jogosultsági feltételeiről az önkormányzatok döntöttek az ún. települési támogatás keretében.

A járási hatáskörbe kerülő aktív korúak ellátása keretében kétféle ellátástípus állapítható meg: a **foglalkoztatást helyettesítő támogatás** vagy az **egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás** (új ellátás a korábban rendszeres szociális segélyre jogosultak egy részre erre válik

² Ld. Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) 5. oldal

jogosulttá).

A foglalkoztatást helyettesítő támogatás szabályaiban – a hatáskör változáson túl – nem volt változás. A rendszeres szociális segélyre jogosultak 2015. március 1-jétől foglalkoztatást helyettesítő támogatás vagy egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás ellátás típusra válhattak jogosulttá.

Az egészségkárosodottak és a gyermekük felügyeletét megoldani nem tudók ugyanazon jogosultsági feltételek mellett részesülnek a rendszeres szociális segély helyébe lépő egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, mint a korábbi rendszeres szociális segélyben. A különbség annyi, hogy a továbbiakban nem a jegyző, hanem a járási hivatal állapítja meg az ellátást. Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás összege függ a család méretétől, összetételétől és jövedelmétől, 2023-ban ez maximum 69 430 forint. Azokban a családokban, ahol a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személy is él, az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás maximum összege a nettó közfoglalkoztatási bér 90%-ának és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás összegének különbözete. Az a személy, aki egészségkárosodására tekintettel részesült rendszeres szociális segélyben, március 1-jétől egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra lesz jogosult.

Az aktív korúak ellátásának célja, hogy a megélhetéshez szükséges minimális jövedelmet biztosítsa a keresőtevékenységet nem végző, tanulmányokat nem folytató aktív korú személy számára akkor, ha a megélhetése másként nem biztosított. Ennek összege 22 800 forint. Valamely személy megélhetése abban az esetben nem biztosított, ha a család egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelme nem haladja meg a szociális vetítési alap 90%-át.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. szabályozza, mely személyek minősülnek egészségkárosodottnak. A szociális támogatásoknak a járásoknál az úgynevezett jövedelemkompenzáló-, míg az önkormányzatoknál a kiadáskompenzáló támogatások igényelhetők. A jövedelemkompenzáló támogatás célja, hogy mindenki számára biztosítsanak egyfajta minimumot a túléléshez, ha nincs más jövedelme.

Az önkormányzatoktól kérhető kiadáskompenzáló támogatások elnevezése márciustól egységesen **települési támogatás** lett; ebbe tartoznak majd bele a korábbi különböző átmeneti-, családi krízis-, lakásfenntartási- vagy más címen kifizetett segélyek. A települési támogatások helyi rendszeréről, szempontjairól, igénylési feltételeiről, valamint a segély összegéről 2015. márciusig valamennyi települési önkormányzat képviselő-testületének rendeletet kellett alkotnia.

Az önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatások közül biztosítja az **étkeztetést, a házi segítségnyújtást, a családsegítési és gyermekjóléti feladatellátást.**

A képviselő-testület az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg **étkezéséről** gondoskodik, akik azt önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. A képviselő-testület a **házi segítségnyújtást, családsegítési és gyermekjóléti** feladatok ellátását a törvényben meghatározottak szerint Szentlőrinc Város Önkormányzata által létrehozott és fenntartott szentlőrinci Szociális Szolgáltató Központ útján biztosítja, amelynek keretében az önkormányzat egyedi feladatellátási szerződést kötött.

Az önkormányzat a 8/2021 (VIII.13.) szociális ellátásokról szóló rendeletében szabályozza a helyi viszonyoknak és sajátosságoknak megfelelő szociális ellátási formákat. A pénzbeli ellátások között különbséget tesz a helyi rendelet eseti és rendszeres ellátások között.

Az önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatások közül biztosítja az étkeztetést, a házi segítségnyújtást, a családsegítési és gyermekjóléti feladatellátást.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	9	16,07%	5	55,56%
2019	9	16,36%	0	0,00%
2020	10	15,63%	3	30,00%
2021	7	12,73%	3	42,86%
2022	7	10,77%	3	42,86%
2023	10	15,63%	4	40,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	1	11,11%	2	26,89%	6	66,67%
2019	5	55,56%	2	25,89%	5	55,56%
2020	2	20,00%	5	50,80%	5	50,00%
2021	1	14,29%	3	44,00%	4	57,14%
2022	0	0,00%	1	14,29%	3	42,86%
2023	0	0,00%	0	0,00%	4	40,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A településen jelenleg 66 lakás (családi ház) van, ebből egy sem elégtelen lakáskörülményeket biztosító lakás.

Feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzet nem volt a településen évek óta, és a településen hajléktalan személy sem él.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2018	73	0	0,00	63,01	0,00	100,00
2019	73	0	0,00	63,01	0,00	100,00
2020	73	0	0,00	63,01	0,00	100,00
2021	73	0	0,00	63,01	0,00	98,63
2022	66	0	0,00	50,00	0,00	100,00
2023	66	0	0,00	50,00	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Bérlakás állománya 3 lakás, amely Hetvehelyen található, és Hetvehely, Okorvölgy, Szentkatalin Községek Önkormányzatai közös tulajdonát képezi.

b) szociális lakhatás

Szociális lakásállománya az önkormányzatnak nincs.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan nincs a településen.

e) lakhatást segítő támogatások

Az Országgyűlés a normatív lakásfenntartási támogatás 2015. március 1-jével történő megszüntetéséről döntött. Ezen időponttól az önkormányzatok dönthetik el, milyen támogatást folyósítanak a lakhatási problémákkal küzdő háztartásoknak. A település biztosítja a lakásfenntartási hozzájárulást, ami fontos eszköz a lakhatási szegénység által leginkább sújtott emberek problémái kezelésében. A feltételrendszer szigorodott. A támogatást nem készpénzben, hanem az ügyfél által kiválasztott szolgáltatónak utalják. A legalacsonyabb jövedelmű háztartások esetében ugyanis a rezsicsökkentés sajnos nem mérsékelte a lakhatási költségeket olyan mértékben, hogy az indokolná a támogatás megszüntetését. Vannak háztartások, ahol előrefizetős mérő van felszerelve, ezzel elkerülhető az adóssághalmozás.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2018	n.a.	0
2019	n.a.	0
2020	n.a.	34
2021	n.a.	20
2022	n.a.	23
2023	n.a.	20

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

A településen megjelent az eladósodottság, ami jellemzően a felvett hitelek törlesztő részletének megemelkedéséből adódik. Az Otthonvédelmi Akcióterv keretein belül létrehozott Nemzeti Eszközkezelő feladata egy olyan program működtetése, amely a jelzáloghitel-törlesztés miatt súlyosan eladósodott, a gazdasági válság miatt kiszolgáltatott helyzetbe került családok lakhatását hosszú távon biztosítani képes. Az Eszközkezelő a hiteladósok ingatlanát az állam javára megvásárolja, egyben biztosítja a bérlés lehetőségét. A társaság küldetése a fentiekkel összhangban az otthonok és a családok védelme, a gazdasági válság hatásainak tompítása. A

Nemzeti Eszközkezelő programja azoknak a hiteladósoknak nyújt segítséget, akik teljesítik a törvényi feltételeket. A NET programhoz csatlakozást mind a deviza, mind a forint alapú jelzálogkölcsön-szerződéssel rendelkező hiteladósok kezdeményezhetik, függetlenül attól, hogy a kölcsön lakásvásárlásra irányul vagy éppen szabad felhasználású. A NET program a leginkább rászoruló hiteladósokon kíván segíteni. A program a három szereplő – hiteladós, hitelező és a Magyar Állam – közös áldozatvállalásán alapul. Ennek keretében: a hiteladós lemond az ingatlan tulajdonjogáról, és bérliként otthonában maradhat vagy a Magyar Állam megvásárolja a felajánlott ingatlant és a hitelező elengedi a hiteladós fennmaradó tartozását. A Magyar Állam nevében a Nemzeti Eszközkezelő Zrt. minden olyan ingatlant megvásárol, amelynek eladásához a hitelező pénzügyi intézmények hozzájárultak. A Nemzeti Eszközkezelő ennek érdekében felveszi a kapcsolatot a hiteladóssal, időpontot egyeztet vele, hogy a lakóingatlant műszakilag felmérje, valamint, hogy megkössék az adásvételi szerződést és bérleti szerződést. Ennek eredményeképp a korábbi hiteladós – mint bérli – továbbra is az otthonában maradhat. Bérliként az Eszközkezelőtől határozatlan időtartamra bérli az ingatlant, melynek használatáért havi bérleti díjat fizet.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Szentkatalin községhez két településrész – Karácodfa és Képespuszta – tartozik. Ez jelentősen megnehezíti a közszolgáltatásokhoz, a közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférést. Az önkormányzat a falugondnoki szolgálat gépjárművének rendelkezésre bocsátásával igyekszik a problémán segíteni.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői); Képespuszta Szentkatalinhoz csatolt településrész, mely 2 km távolságban fekszik a központtól. Megközelítése földes, kőszórt dűlőúton lehetséges, mely átvezet a Szentkatalint körülvevő erdőn. Mivel ez az egyetlen út, melyen meg lehet közelíteni Képespusztát, s ezen az úton történik a mezőgazdasági és erdőgazdálkodási tevékenységhez kapcsolódó közlekedés, ezért néha személyautóval, de még gyalogosan is szinte lehetetlen rajta közlekedni, annak ellenére, hogy az önkormányzat erejéhez képest igyekszik karbantartani. Az itt lakóknak ez az útviszony körülményessé teszi a munkába, iskolába járást. Az útviszonyok miatt nem járnak fel közszolgáltatást végző szervezetek. Így nincs szemétszállítás, posta, mentő, stb.

Képespusztának 17 db lakóingatlana van, melyben mindegyikben laknak és 11 db önálló helyrajziszámmal rendelkező lakóépület nélküli területe van. A 215 hrsz-ú ingatlanon iskolai gyerektábor működik.

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezett, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Képespuszta nem rendelkezik hálózati vízellátással, nincs tűz esetére kialakított víztározó vagy tűzcsap. Település elhelyezkedése végett nem egyszerű a vízellátottság kialakítása, működtetése. A mai társadalmi viszonyok mellett Képespuszta elszigetelődött a világtól, az így kialakult szegregátum megszüntetése a település a társadalom ritmusába való csatlakoztatása, olyan anyagi

vonzatot hoz magával, mellyel az önkormányzat nem rendelkezik és állami segítség nélkül nem is tudja felszámolni az elmúlt évtizedek alatt kialakult hiányosságokat.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997 évi CLIV. törvény 152. §-a előírja, hogy a helyi önkormányzat az egészségügyi szakellátási intézményműködtetési kötelezettségének részeként gondoskodik

a) a tulajdonában, illetve fenntartásában lévő, közfinanszírozott egészségügyi szakellátást nyújtó egészségügyi szolgáltató működtetéséről,

b) a 2013. április 28-án tulajdonában, illetve fenntartásában lévő egészségügyi szolgáltató számára - az egészségügyi ellátórendszer fejlesztéséről szóló törvény alapján - megállapított közfinanszírozott szakellátási feladatok ellátásáról,

c) a tulajdonában lévő, közfinanszírozott egészségügyi szakellátási feladat ellátására szolgáló vagyonhoz kapcsolódó - az egészségügyi ellátórendszer fejlesztéséről szóló törvény alapján a helyi önkormányzat rendelkezési joga alá tartozó szakellátási kapacitással ellátandó – közfinanszírozott egészségügyi szakellátási feladatok ellátásáról.

A települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében köteles gondoskodni

a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,

b) a fogorvosi alapellátásról,

c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,

d) a védőnői ellátásról,

e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében

a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,

b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,

c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását, annak esetleges romlása esetén –lehetőségeihez mérten– saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések megtételét,

d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai szintekre irányuló egészségfejlesztési programokban, valamint támogatja, az aktívan kezdeményezi azokat.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2018	0	0	0	0	6	0,00
2019	0	0	0	0	8	0,00
2020	0	0	0	0	6	0,00
2021	0	0	0	0	9	0,00
2022	0	0	0	0	5	0,00
2023	0	0	0	0	8	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az egészségügyi alapellátás Hetvehelyen, vállalkozó formában – tartós helyettesítéssel - működtetett háziiorvosi praxis keretében biztosított. A háziiorvosi szolgáltatást a Kormányhivatal Egészségbiztosítási Pénztári Szakigazgatási Szerve finanszírozza, amely támogatás a lakosságszámtól függő normatív finanszírozásból és a kártyával bejelentkezett betegek utáni teljesítménydíjazásból tevődik össze.

A háziorvos Szentkatalinban heti egy alkalommal rendel.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A Szentlőrinci Eszterházy Egészségközpontban, Pécsen és Szigetváron biztosított a lakosság részére. Szentlőrincen lehetőség van igénybe venni az ún. manager-szűrést, melynek keretében belgyógyászati, labor, nőgyógyászati, szemészeti, fül, orr, gégészeti, urológiai, reumatológiai, bőrgyógyászati, kardiológiai vizsgálatot, EKG-t, mellkas röntgent, hasi- és kismedencei ultrahangot, doppler vizsgálatot, valamint életmód tanácsadást végeznek.

A településen egészségügyi szűréseken való részvételre nincs lehetőség, ilyen célból Pécsre vagy Szentlőrincre kell utazni.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és rehabilitációs szolgáltatások - fizioterápia, mozgásszervi terápiák – Szentlőrincen és Pécsen járóbetegként vehetők igénybe. Bentfekvő betegek a Harkányi Gyógyfürdő Kórházban, illetve a kezelések egy része a Szigetvári Kórházban vehetők igénybe.

A szentlőrinci Eszterházy Egészségközpontban lehetőség van fizioterápiás kezelések igénybevételére modern, szakszerű gépek berendezések segítségével, valamint gyógytornára és gyógymasszázsra, mely segíti a betegek teljes gyógyulását, hogy minél előbb visszanyerjék egészségüket, megszokott életminőségüket.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az általános iskolások és óvodások közétkeztetését a Hetvehelyi önkormányzat tulajdonában és intézménye üzemeltetésében működő konyhával oldja meg az önkormányzat. Az ételek az életkornak megfelelőek és tartalmazzák a 67/2007. (VII.10.) GKM-EüM-FVM-SZMM együttes rendelet mellékletében szabályozott, az adott korcsoportra vonatkozó energia- és tápanyagszükségletet. Az ételek nyersanyag összetételénél különös figyelemmel kell lenni a gyermekek fejlődésére, az egészséges táplálkozást biztosító tápanyagok felhasználására.

Jogszámba rögzíti az étrendtervezés szabályait, valamint az étkezésekkel kapcsolatos követelményeket is. Ilyen például, hogy egymást követő kétszer tíz ételmezési nap főétkezéseiben egy ételsor csak egy alkalommal fordulhat elő, vagy hogy állati eredetű fehérjeforrást minden főétkezésnek, bölcsődei étkeztetés esetén az egyik kísértkezésnek is tartalmaznia kell.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az egészségmegtartást támogató, sportolásra lehetőséget biztosító infrastruktúra, kedvező a településen. Rendelkezünk egy sportpályával, gyerekek számára játszótérrel. A lakók, és a

Szentkatalin-Liget Gyermekek és Ifjúsági Tábor igénybe vevők a létesítményeket térítésmentesen vehetik igénybe.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Szentlőrinc Város Önkormányzat, mint fenntartóval kötött megállapodás alapján a Szentlőrinci Szociális Szolgáltató Központon keresztül történik a házi segítségnyújtás, a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat ellátása.

g) drogprevenációs szolgáltatások;

A településen nincsenek ilyen szolgáltatások, azonban a hetvehelyi általános iskolában rendszeresen tartanak drogprevenációs előadásokat a gyerekeknek.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A szolgáltatások nyújtásakor hátrányos megkülönböztetésről, az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről nincs tudomásunk.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Pozitív diszkrimináció a szociális és egészségügyi ellátás keretein belül nem volt.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.
2023	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2021)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
0	nem	1	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Gyermekek és idősek számára karácsonyi ünnepséget, gyermeknapot, falunapot szerveznek az önkormányzat részvételével.

Minden évben megszervezik a Nőnapot, valamint a Márton napi ünnepséget.

Kirándulásokat szervez az önkormányzat, múzeumba, színházba, strandra, melegvízű fürdőbe.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Etnikai konfliktus a településen nincsen.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Minden év karácsonyán az óvodás és iskolás gyermekek karácsonyi csomagot kapnak. Falugondnoki szolgálat igénybevételével az önkormányzat használt ruha szétosztását is megszervezi.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A településen nem élnek nemzetiségek.

e) helyi lakossági önszerveződések: civil szervezet nincs a településen

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Szentkatalinban nem működik roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas a településen a munkanélküliek között azok aránya, akik évek óta közmunkában vesznek részt	Minél több közfoglalkoztatott érdekeltté tétele a nyílt munkaerő piacra történő visszatérésre
A településen alacsony a szakképzettséggel rendelkező személyek száma	Az önkormányzat a közfoglalkoztatottak számára képzést biztosít a BAMKH Szentlőrinci Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által indított képzéseken.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekekori népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	58	52	110	52,73%	47,27%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			0	0,00%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	8	4	12	7,27%	3,64%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	2	2	4	1,82%	1,82%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nemzetközi szabályozás a gyermeki jogok területén:

A gyermekek joga elválaszthatatlan az emberi jogoktól, így e jogok mai tartalmát meghatározó nemzetközi dokumentumok sorában elsőként kell említeni az 1948-ban elfogadott Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatát, valamint az 1952-ben megalkotott Polgári és Politikai Jogok Egyezségokmányát. Alapvetően meghatározó a gyermekjogok terén az Egyesült Nemzetek Szervezetének a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban 1989. november 20-án kelt Egyezménye (Gyermeki Jogi Egyezmény), amelyet az 1991. évi LXIV. törvénnyel Magyarország is kihirdetett. (ld. a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről). Országunk ezzel valamennyi fent felsorolt dokumentumhoz csatlakozott. Az Egyezmény 6. cikke tartalmazza, hogy az Egyezményben részes államok elismerik, hogy minden gyermeknek veleszületett joga van az életre. Az Egyezményben részes államok a lehetséges legnagyobb mértékben biztosítják a gyermek életben maradását és fejlődését.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pontja).

Védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevitelével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi. (Gyvt. 68. § (1) bek.) A gyámhatóság - a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével - védelembe veheti továbbá: a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértési tényállást megvalósító gyermeket és a szabálysértést elkövetett fiatalokot, a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem

töltött gyermeket, a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatakorút. (Gyvt. 68. § (2) bek.) A védelembe vétellel egyidejűleg a gyermek gondozásának folyamatos segítése és ellátásának megszervezése, a szülői nevelés támogatása érdekében a gyámhatóság a gyermek részére a gyermekjóléti szolgálat családgondozóját rendeli ki és a veszélyeztetettség okának megszüntetése érdekében intézkedést tesz, így különösen:

a) kötelezi a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekek átmeneti gondozását, az Nktv. hatálya alá tartozó iskolaotthonos nevelést-oktatást, illetve kollégiumi ellátást,

b) kötelezi a szülőt, hogy gyermekével keressen fel valamely családvédelemmel foglalkozó személyt vagy szervezetet,

c) kötelezi a szülőt arra, hogy gyermeke vegye igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat,

d) kezdeményezi a háziorvosnál - súlyos veszélyeztetettség esetén bármely orvosnál - a betegsége, illetve szenvedélybetegsége következtében állandóan vagy időszakosan kóros elmeállapotú szülő, illetve a gyermekkel együtt élő más hozzátartozó orvosi vizsgálatát,

e) intézkedik - az illetékes szervek bevonásával a gyermek egészségét veszélyeztető körülmények megszüntetéséről,

f) magatartási szabályokat állapít meg a gyermek számára a kifogásolt magatartás megszüntetése érdekében,

g) figyelmezteti a szülőt helytelen életvezetésének, magatartásának következményére, és felszólítja annak megváltoztatására, figyelmezteti továbbá a szülőt a Gyvt. 68. § (5) bekezdés szerinti jogkövetkezményre,

h) kötelezheti a szülőt és a gyermeket, illetve felkérheti a konfliktusban érintett más személyt arra, hogy a nevelési-oktatási intézményben előforduló erőszak miatt kialakult helyzet vagy más súlyos konfliktushelyzet kezelése érdekében jelenjen meg iskolapszichológusi vizsgálaton, illetve vegye igénybe a konfliktuskezelést segítő szolgáltatást. (Gyvt. 68. § (3) bek.)

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek. (Gyvt. 67/A. § (1) bek.)

Halmozottan hátrányos helyzetű:

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a Gyvt. 67/A. § (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt. (Gyvt. 67/A. § (2) bek.)

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorúak száma tartósan 0 a településen.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0
2023	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2018	4
2019	2
2020	2
2021	2
2022	1
2023	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt. 151. § (5) és (5a)

bekezdésében meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, a 20/A. §-ban meghatározott természetbeni támogatásnak, a Gyvt. törvényben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére. (Gyvt. – 1997. évi XXXI. tv. 19-20/B. §)

A jegyző, mint gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a jogszabályban meghatározott mértéket. Az egyéb jogosultsági feltételek fennállása esetén nagykorúvá válása után is jogosult a gyermek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be és a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult. A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel, a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel pénzügyi támogatást nyújt 6000.- forint, halmozottan hátrányos helyzetűek részére pedig 6500.- forint értékben.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2018	0	0	-
2019	0	0	-
2020	0	0	-
2021	0	0	-
2022	0	0	-
2023	0	0	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére. A gyermekek a hetvehelyi óvodába és általános iskolába járnak.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

A településen minden gyermek magyar állampolgárságú.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyermekek jellemzői.

Nem releváns.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Visszaulva a 3.5 pontban leírtakra a településen szegregált lakókörnyezet, telep nincs.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Möt. rendelkezése szerint az egészségügyi alapellátás, a szociális és gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata. Ennek a feladatának az önkormányzat több önkormányzattal közösen, illetve társulások útján tesz eleget.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Hetvehely, Okorvölgy, Szentkatalin községek gyermekeit a Hetvehelyen működő védőnői szolgálat látja el. A gyermeklétszám folyamatosan csökkenő tendenciát mutat.

A védőnők fontos szerepet töltenek be a nő,- anya, csecsemő, valamint a gyermek-íjúság és családvédelemben. A védőnő az egészségügyi alapellátás részeként a családok egészségének megőrzésére, segítésére irányuló megelőző tevékenységet, valamint a betegség kialakulásának, az egészségromlás megelőzése érdekében egészségfejlesztést végez. A védőnő a várandós kismamáknak tájékoztatást nyújt a szűrővizsgálatokról, az egészséges táplálkozásról, a terhességről, az igénybe vehető ellátásokról. A terhesség ideje alatt havonta egy alkalommal látogatja meg a kismamát az otthonában. A gyermek születése után figyelemmel kíséri a baba fejlődését. Segít megszervezni a kötelező védőoltásokat, továbbá mindennel kapcsolatban felvilágosítást nyújt, mely a gyermek egészségével és fejlődésével kapcsolatos.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	0	n.a.	-
2022	0	n.a.	-
2023	0	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Gyermekorvosi ellátás biztosított. Az önkormányzat szerződéses formában havonta egy alkalommal biztosítja a gyermekorvost a hetvehelyi védőnői szolgálatnál Hetvehely, Okorvölgy, Szentkatalin gyermekei számára. Egyéb esetben a házi orvos látja el a gyermekorvosi teendőket is.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.
2022	0	0	0	n.a.	n.a.
2023	0	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Az óvodában és az általános iskolában elvégezhető fejlesztések helyben történnek. Az iskolán kívüli fejlesztés a szakemberekhez való irányítással történik. (Nevelési Tanácsadó, pszichológus, logopédus, fejlesztő pedagógus) A fejlesztés hatásának értékelése dokumentum-, tanulmányi eredmény elemzése, beszélgetés a szülőkkel és gyerekekkel- által valósul meg.

a) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A településen nincs bölcsőde és családi napközi. A gyermeklétszám jelenleg nem indokolja ezen ellátások bevezetését és fenntartását.

b) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A gyermekek nappali ellátásáról a hetvehelyi óvoda és iskola gondoskodik. Bölcsődei ellátás nincs.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.
2023	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) gyermekvédelem;

Az önkormányzati gyermekvédelmi feladatellátás a Szentlőrinci Szociális Központon keresztül, Szentlőrinc Város Önkormányzattal megkötött megállapodás alapján történik. Ügyfélfogadás heti egy alkalommal biztosított.

d) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A településen krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások nincsenek, az elmúlt évek nem indokolják.

e) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A település gyermekeinek egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős tevékenységhez a gyermekek elsősorban az óvodában és az iskolában jutnak hozzá. Településünk rendelkezik sportpályával, és szabadidőparkkal, ahol mindez könnyen kivitelezhető.

f) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A gyermekétkeztetés szerződéses formában vállalkozáson keresztül történik. Ingyenes tankönyv ellátásban a jogszabályi feltételeknek megfelelő gyerekek részesülnek.

g) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Nem releváns.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Hátrányos megkülönböztetésről nincs adat.

i) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Pozitív megkülönböztetésről nincs adat.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a köznevelésben: ld. a 4. pontban

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékossg együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja.

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (Ktv.) szerint a sajátos nevelési igényű gyermek iskolai nevelése és oktatása megvalósítható külön gyógypedagógiai intézményben vagy a többi gyermekkel, tanulóval azonos iskolai osztályban. (Ktv.30.§(2) bek.)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (Ktv.) előírásai szerint minden tanulónak joga van ahhoz, hogy "képeségeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön," illetve ahhoz, hogy "állapotának, személyes adottságának megfelelő megkülönböztetett ellátásban - különleges gondozásban, rehabilitációs célú ellátásban - részesüljön." (Ktv.10.§ (1) bek. a.) és f.) pont)

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;**

Az óvoda illetve általános iskola a jogszabályi előírások betartása mellett, a feladatellátást biztosítja.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2018	0	0	0,00
2019	0	0	0,00
2020	0	0	0,00
2021	0	0	0,00
2022	0	0	0,00
2023	0	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2018	n.a.	0	0,00
2019	n.a.	0	0,00
2020	n.a.	0	0,00
2021	n.a.	0	0,00
2022	n.a.	0	0,00
2023	n.a.	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2018	2	0
2019	2	0
2020	0	2
2021	0	2
2022	0	1
2023	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A KLIK Szigetvári Tankerülete a szükséges feladatok ellátására, a gyermekek fejlesztésére az óvodába és az általános iskolába gyógypedagógust és logopédust biztosít.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2018	n.a.	0	0	0	0	0	0	0
2019	n.a.	0	0	0	0	0	0	0
2020	n.a.	0	0	0	0	0	0	0
2021	n.a.	0	0	0	0	0	0	0
2022	n.a.	0	0	0	0	0	0	0
2023	n.a.	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2018	0	0	0	0,00	0,00
2019	0	0	0	0,00	0,00
2020	0	0	0	0,00	0,00
2021	0	0	0	0,00	0,00
2022	0	0	0	0,00	0,00
2023	0	0	0	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejeők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Hátrányos megkülönböztetésre és jogellenes elkülönítésre az intézmények között, illetve az egyes intézményeken belüli szegregációról nincs tudomásunk.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

A hetvehelyi általános iskola látja el a feladatot. Az országos mérési eredmények alapján az azonos lakosságszámú településekhez viszonyítva jó az eredmény.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2018	n.a.	n.a.	n.a.	2
2019	n.a.	n.a.	n.a.	2
2020	n.a.	n.a.	n.a.	2
2021	n.a.	n.a.	n.a.	2
2022	n.a.	n.a.	n.a.	1
2023	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Csökken a gyermekek életszínvonala	Az átlag alatti életszínvonalú gyermekek figyelemmel kísérése óvoda, iskola, védőnő és gyermekjóléti szakember által
Kevés a szabadidős, élményalapú foglalkozások és programok száma	Ifjúsági segítő alkalmazása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

A foglalkoztatási illetve munkaerő-piaci ellátásokban, szolgáltatásokban a nők ugyanúgy részesülhetnek, mint a férfiak. Ezekről az ellátásokról a 3.3 pontban részletesen írtunk.

A helyi tapasztalatok alapján elmondható, hogy a nők foglalkoztatását leginkább gátló tényező a gyermeknevelés, továbbá, hogy a családi feladatok és felelőségek elsősorban őket terhelik. A gyermeküket egyedül nevelő nők pénzügyileg és érzelmileg is kiszolgáltatottak. Idősebb korban a nők anyagi kiszolgáltatottságát fokozza, hogy sokan nem rendelkeznek a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaévekkel.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2018	5,13	17,95	11,54%
2019	11,63	10	10,82%
2020	17,07	7,5	12,29%
2021	12,2	5	8,60%
2022	7,32	9,76	8,54%
2023	11,9	13,16	12,53%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2018	11,11	0
2019	33,33	33,33
2020	90	33,33
2021	100	28,57
2022	71,43	60
2023	50	40

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2018	9	2
2019	9	2
2020	10	1
2021	7	1
2022	7	0
2023	10	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A település lakói közül foglalkoztatást segítő és képzési programon az érdeklődők részt vettek.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Sok esetben a statisztikai adatokból megállapítható, hogy az alacsony végzettséggel rendelkező nők esélye a legrosszabb a munkaerő piacon történő elhelyezkedés szempontjából.

Az önkormányzat a közfoglalkoztatási programokban tudja az alacsony iskolai végzettségű nőket alkalmazni.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A klasszikus női és férfi munkavállalók közötti bérkülönbségre vonatkozó releváns adattal nem rendelkezünk, de nem is volt ilyen jellegű diszkrimináció. A közfoglalkoztatásban, a Munka Törvénykönyves, köztisztviselői és közalkalmazotti jogviszonyoknál egyaránt azonos, jogszabályoknak megfelelő bér és azonos munkafeltételek illetik meg mind a nőket, mind a férfiakat.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Bölcsőde

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

Családi napközi

A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása.

A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást.

Családi gyermekfelügyelet

A gyermekek napközbeni ellátásaként családi gyermekfelügyelet biztosítható az ellátást nyújtó saját otthonában.

A családi gyermekfelügyelet a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést és étkeztetést.

A családi gyermekfelügyelet keretében két évestől négy éves korig gondozható gyermek.

Házi gyermekfelügyelet

A házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátását a szülő vagy más törvényes képviselő otthonában gondozó biztosíthatja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható (pl. betegség miatt) és a szülő a gyermek napközbeni ellátását nem vagy csak részben tudja megoldani.

Alternatív napközbeni ellátás

Alternatív napközbeni ellátás a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott,

- a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciós szolgáltatás,
- a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport-, illetve egyéb foglalkozás és étkeztetés, feltéve, ha a működtető rendelkezik az ehhez szükséges – külön jogszabályban meghatározott – személyi és tárgyi feltételekkel.

Óvoda

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. (Nkntv. 8. §)

Általános iskola

Az Nkntv. értelmében, 2013. szeptember 1-étől, az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

A településen bölcsőde és családi napközi nem működik. A településen általános iskola nem működik.

A községben élő tankötelezett korú gyermekek Hetvehelyen tanulnak. Az óvodai ellátást a Hetvehelyi óvoda látja el.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	0	n.a.	-
2022	0	n.a.	-
2023	0	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.
2023	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A településen védői szolgálat nem működik, a feladatokat védőnő látja el. A védőnő ellátja a család- és nővédelmi gondozást és az iskola egészségügyi feladatokat is. A gyermekek létszámát tekintve –kistélepülés lévén- alacsony, folyamatosan csökken.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető Törvénykönyv tartalmazza.

A családon belüli erőszak fogalma alatt azokat az eseteket értjük, amikor az egyik családtag, házastárs vagy élettárs vagy ex-partner kísérletet tesz vagy meg is valósít olyan magatartásokat, amelyekkel a másik fél fölött hatalmat, testi, lelki, anyagi vagy jogi dominanciát tud gyakorolni. A családon belüli erőszak kifejezés mellett használatos a párkapcsolati erőszak és a gyermekbántalmazás elnevezés is. A családon belüli erőszak körébe sorolható az is, ha harmadik személy követi el a család egy tagja ellen, csupán a családban betöltött szerepe mellett. Az erőszakot a gyakorlatban tágabban kell értelmezni, beletartozhat a lelki terroron túl a szidalmazás, verekedés, súlyos testi sértés, életveszélyes fenyegetés, erőszakos megnyilvánulások, de akár a pénzügyi-gazdasági függőségbe hozás stb. A családon belüli erőszak fogalmkörébe tartozik a partner-partner közti, illetve az idősebb családtag bántalmazása és a gyermekbántalmazás is, a családforma lehet egyszülős is. Az elkövetőket és az elszenvedőket főként a nemi és korcsoport szerinti megoszlás alapján vizsgálják. A bántalmazott és a bántalmazó minden esetben ismeri egymást, leggyakrabban családi vagy intim viszony köti vagy kötötte őket össze. Fontos eleme az erőszakos magatartás vagy annak előkészülete vagy kísérlete a bántalmazó részéről.

A nők elleni erőszak az ENSZ meghatározása szerint bármely olyan, a nőket nemük miatt érő erőszakos tett, mely testi, szexuális vagy lelki sérülést okoz vagy okozhat nőknek, beleértve az effajta tettekkel való fenyegetést, valamint a kényszerítést és a szabadságtól való önkényes megfosztást, történjen az a közéletben vagy a magánszférában.

A jelenség minden emberi civilizációban előfordul, etnikai, vallási és társadalmi osztályoktól függetlenül. A figyelem először a feminista-polgárjogi mozgalmak megjelenésekor irányult a problémára, az 1960-70-es években az USA-ban és Nyugat-Európában.

Feltárása igen nehéz, mivel a családon belüli erőszak még a mai modern társadalmakban is tabunak számít, mind az erőszak alkalmazója, mind annak elszenvedője igyekszik eltitkolni az erőszak létét. A társadalom nagy része úgy tekint a jelenségre, mint valamely családi problémára, mely nem a külvilágra tartozik.

Elsősorban a nők elleni cselekményeknél gyakori. Magába foglalhatja a különböző fenyegetéseket (verés kilátásba helyezése, emberöléssel vagy például gyermek életének kioltásával kapcsolatos fenyegetések), zsarolást, függő viszony kialakítását (munkalehetőség korlátozás, elzárás, baráti-családi kapcsolatok megszakításának kieroszakolása), ellenőrzést az elnyomott személy felett, információk eltitkolását. Gyakori, hogy a bántalmazó a saját erőszakos cselekményét a partner-családtag állapotával, magatartásával magyarázza, felelősséget ébresztve a bántalmazottban. Az elszigetelés az egyik alapcselekménye a bántalmazónak, megpróbálja elérni, hogy a bántalmazott ne forduljon hatósághoz vagy más családtaghoz segítséget kérni. A lelki terrorhoz tartozik a partner vagy családtag vallási vagy lelkiismereti meggyőződésének manipulálása, a vallási élet korlátozása vagy neveltségessé tétele vagy valamely világnézetre- vallásra való kényszerítése is. A bántalmazó nemcsak érzelmileg, hanem pénzügyileg is igyekszik függőségbe hozni az áldozatot. Az önálló megélhetést, mint lehetőséget megszünteti és ellenőrzést gyakorol a bántalmazott pénze és vagyontárgyai felett. A bántalmazó folyamatosan szidalmazza, megszegyeníti áldozatát az emberi méltóság eltiprásáig. A testi sértéstől pedig a bántalmazott sérülést szenved, nem ritka a súlyos testi sértés, az életveszélyt okozó testi sértés, az emberölés sem. Előfordul, hogy a bántalmazó fegyvert is használ (pl. kés, revolver, bot).

A bántalmazó személyiségjegyei között megtalálható a korlátolt gondolkodásmód, az erőszak bagatellizálása, a durvaság, erőszakosság, az embertársak tárgyként való kezelése, a gyűlöletkeltés, a hirtelen indulatkitörések, féltékenység.

Magyarországon több nő, mint férfi hal meg a partnerkapcsolatokon belül elkövetett gyilkosságok áldozataként. A gyermek áldozatok kétharmada pedig fiú.

Valószínűsíthető, hogy hazánkban minden ötödik nőt rendszeresen bántalmaz partnere. Ez jelenleg mintegy félmillió bántalmazott nőt és ennél valamivel kevesebb bántalmazó férfit érint. Minden etnikai csoporton, társadalmi rétegen és lakóhelyen belül hasonló arányban találkozunk bántalmazókkal és áldozatokkal, nemcsak az alacsonyabban iskolázottak között.

Az erőszak nem a megfelelő módja az idegesség levezetésének, semmilyen családi szereposztás nem indokolja a másik megalázását és megverését. Egy érett személyiségű felnőtt képes felelősséget vállalni cselekedeteiért. A „pofonra csók” sztereotípiája csak a filmekben működik, a gyakorlatban a pofonok nem kölcsönösek, nem múlnak el nyom nélkül. Az első pofont általában követi a többi, s a bántalmazás egyre szélsőségesebb és durvább lesz. A nők nagyon gyakran hisznek a bántalmazó ígéreteiben, ilyesmi többé nem fordul elő. Ráadásul gyakori a házastárostól való anyagi és lakhatási függés is.

A partnerkapcsolati testi erőszakkal kapcsolatos esetek 95%-ában a férfi az agresszív fél és nőt bántalmaz. A fennmaradó 5%-ot a férfiakat bántalmazó nők, illetve leszbikus és homoszexuális partnereiket bántalmazó melegek alkotják.

A tapasztalatok és a statisztikák azt mutatják, hogyha egy nő szakszerű segítséget kap a trauma feldolgozásában, hamarabb észreveszi a korai figyelmeztető jeleket, s már korábban kilép a kapcsolatból.³

³forrás : www.nane.hu (internet).

A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető Törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak.

A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától.

Mind a nyugati, mind a magyar adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta őt. A lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb. Sajnos súlyosbítja a helyzetet az, hogy sokszor a családon belüli erőszakra nem minden esetben derül fény.

Településünkön nincs releváns adat a családon belüli erőszakok számáról. Hetvehelyen a közfelfogás és mentalitás elítéli a családon belüli erőszakot.

Hová fordulhatunk bántalmazás esetén a hatóságon túl?

- Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat (OKIT)- 80/20-55-20, www.bantalmazas.hu,
- Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen Egyesület (NANE) – 80/505-101, www.nane.hu,
- Caritas lelkisegély Szolgálat – 80/505-503.
- Sorsunk és Jövünk Kiemelten Közhasznú Alapítvány- 23/545-668.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Krízishelyzetben lévő nőről nincs tudomásunk. A település vonzáskörzetében nincs anyaotthon, sem önkormányzati sem alapítványi, sem egyházi fenntartásban. A legközelebbi anyaotthon a megyeszékhelyen, Pécsen található.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Szentkatalin Község Önkormányzat Képviselő –testületében jelenleg 5 főből 3 nő. A képviselő-testület tagjai között mindig többségben voltak a férfiak. A Szentlőrinci Közös Önkormányzati Hivatal aljegyzője, pénzügyi osztályvezetője, a Hetvehelyi Kirendeltség vezetője is nő, illetve az önkormányzati hivatal is zömében nőket foglalkoztat.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák nincsenek, ezért felszámolásukra sem irányult kezdeményezés.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas a munkanélküli nők között a tartósan közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Internet szolgáltatáshoz való hozzáférés biztosítása, távmunka lehetőség biztosítása céljából
Szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiánya	Falugondnoki szolgálat további fenntartása

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A társadalmi és demográfiai változások hatására új szükségletek jelennek meg. Időszerűvé vált a társadalmi szemlélet formálása, a meglévő védelmi-szolgáltató rendszerek hozzáigazítása a demográfiai és a családi struktúrákban bekövetkezett változásokhoz.

Az idős társadalom életvitelét és egészségi állapotát tekintve is sokféleséget mutat: a tevékeny idősök számára a munkaerő-piaci esélyegyenlőtlenségek, a specifikusan időseket célzó programok hiánya, míg a betegségekben szenvedő, esetleg ápolásra szoruló idősök számára a szociális biztonság megteremtése, a megfelelő ellátás biztosítása fontos. Szükség van védelmi rendszer kidolgozására az időseket érő családon belüli bántalmazás és a kizsákmányolásuk megakadályozása érdekében. Sok idős embernek okoz gondot akár a gyógyszerek kiváltása, vagy a lakhatás fenntartása, továbbá a megszokott életminőség fenntartása is.

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú és hozzátartozói ellátásokat biztosít. A saját jogú ellátások körébe tartozik az öregségi nyugdíj, hozzátartozói ellátásnak minősül az özvegyi nyugdíj, az árvaellátás, a szülői nyugdíj, a baleseti hozzátartozói nyugellátás. A jogszabályi változások értelmében csak azok a megváltozott munkaképességű emberek kapnak rokkantsági járadékot 2015-ben, akiknél a Rehabilitációs Bizottság legkevesebb 60 százalékos egészségi szintet állapít meg, tehát legalább 40 százalékkal károsodott az egészsége.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	22	12	183,33%
2019	21	9	233,33%
2020	18	10	180,00%
2021	17	12	141,67%
2022	20	10	200,00%
2023	21	8	262,50%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2018	13	8	21
2019	13	8	21
2020	14	7	21
2021	13	7	20
2022	11	7	18
2023	13	8	21

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2018	0	0	6	3	0	1	2
2019	0	0	6	3	0	1	2
2020	0	0	8	2	0	1	2
2021	0	0	7	3	0	0	0
2022	0	0	6	3	0	0	0
2023	1	0	6	4	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Magyarországon a demográfiai öregedést jelentős mértékben fokozza az alacsony gyermekszám, a növekvő élettartam és az elvándorlás. Az előreagedési mutatókat csökkenti a magasabb gyermekszám, a stagnáló vagy romló halandóság és a bevándorlás. Az öregedés folyamatában nemcsak az idősek, fiatalok, aktív korúak száma, aránya változik, hanem az egész korösszetétel átalakul, a népesség korstruktúráját ábrázoló korfa megnyúlik. A korfa megnyúlásából következik, hogy bárhogyan választunk ki egy életkort, az annál fiatalabb népesség részaránya tendenciájában csökken, az a fölötti életkorú népesség részaránya tendenciájában növekszik. Magyarországon az öregedési fordulópontok 1990 és 2025. között jönnek létre abban az értelemben, hogy az idősek száma meghaladja a fiatalokét, más megfogalmazásban, az öregedési index meghaladja az 1-et. Mindemellett látható az is, hogy a nagyon idősek (80 év felettiek) száma fokozatosan növekszik, a halandósági mutatók változásával összhangban. A másik fontos jellemző a családi állapot szerinti megoszlás, ami az idős generációban – összefüggésben a fenti tendenciával – jelentős eltérést mutat az össznépességtől: a 60 év feletti nők több mint fele özvegy.

Meghatározó jelentőségű, hogy az adott társadalom miként gondolkodik az időseiről, és ez a gondolkodásmód kivetül az idősök saját magukról alkotott képére is. Az életminőséget alapvetően a testi-lelki egészség, a környezet, az anyagi és szociális helyzet határozza meg. Elfogadva az egészség életminőséget meghatározó szerepét, fontosnak tartjuk megemlíteni a korosztály szempontjából meghatározó jelentőségű tényezőt, a betegségek jelenlétét. A statisztikai adatok alapján elmondható, hogy az idős korúak gyakrabban szorulnak orvosi kezelésre, az alap- és a szakellátásban egyaránt. A betegségek jelenléte rontja ugyan az életminőséget, a korszerű gyógykezelés és rehabilitáció azonban a betegségek egy részében teljes értékű életet biztosít, a betegségek másik részében pedig javít az életminőségen. A szemléletmód kialakítása érdekében fontos, hogy már a fiatalok oktatásába is beillesszük a prevenció, a testi-lelki jólét kialakítása, az aktív életmód, valamint az öngondoskodás szerepének fontosságát.

Az idős ember sok veszteséggel küzd:

- nyugdíjba vonul, elveszti az addigi aktivitását, munkahelyét, azt a biztonságos közeget, ahol mindennapjait élte, sokszor feleslegesnek érzi magát
- elveszti a társát (az idősök között rengeteg az özvegy vagy egyéb okból egyedülálló)
- egészségi állapota romlik, elveszti a korábban meglévő képességeit, romlik a látása, hallása, nem képes mozogni, krónikus betegségek nehezítik a mindennapjait
- mindezekből adódik az izoláció, elmagányosodás.

Fontos lenne, hogy az idős ember egészséges, megbecsült tagja legyen a társadalomnak, biztonságban és védettségben éljen. Az aktív korosztály körében az öngondoskodás fontosságának hangsúlyozása azért is kiemelkedő szereppel bír, mert csak így biztosítható, hogy idős korára ne legyen kiszolgáltatott ez a korosztály. A család szerepét is erősíteni szükséges, nem csak az állami szerepvállalás növelését.

Szentkatalinban a nyugdíjasok száma csökkent, 17 fő nyugdíjas jelenleg, 6 nő és 11 férfi.

6.2 Idősök munkaerő-piaci helyzete

a) idősök, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

A településen nyugdíjasokat foglalkoztató munkahely nincs, azonban egyre nő azok száma, akik a nyugdíj mellett munkát vállal.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	9	9	10	7	7	10
41-45 év (TS 042)	Fő	0	0	0	1	0	3
	%	0,00%	0,00%	0,00%	14,29%	0,00%	30,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	2	1	0	0	0	0
	%	22,22%	11,11%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	3	3	2	1	4	2
	%	33,33%	33,33%	20,00%	14,29%	57,14%	20,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	1	1	1	0	0	1
	%	11,11%	11,11%	10,00%	0,00%	0,00%	10,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	0	0	2	3	3	2
	%	0,00%	0,00%	20,00%	42,86%	42,86%	20,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A nyugdíjasok foglalkoztatását támogató program nincs a településen.

A tevékeny időskor azt jelenti, hogy a kor előrehaladtával az emberek a társadalom teljes értékű tagjaként, jó egészségi állapotban, a munkával megelégedve, a mindennapi élet feladatait önállóan ellátva töltik az időskort, és aktív szerepet játszanak a társadalomban. Az életkoruktól függetlenül részt vehetnek a társadalomban, és jobb életszínvonalon élhetnek. A kihívás tétje az, hogy az előrehaladott kor ellenére a bennük rejlő számos lehetőséget sikerül-e gyümölcsöztetni. Ez főként három területet érint:

Foglalkoztatás – ahogy nő a várható élettartam Európában, úgy nő a nyugdíjkorhatár is. Sokan azonban attól tartanak, hogy nem lesznek képesek munkahelyüket megtartani, vagy másik állást találni annyi ideig, ameddig az a tisztességes nyugdíj eléréséhez szükséges lenne. Jobb lehetőségeket kell biztosítani a munkaerő-piacon az idősebb munkavállalók számára.

Társadalmi szerepvállalás – a nyugdíjba vonulás nem jelenti azt, hogy valaki hasznavethetlenné válik. Az idősebbek támaszként szolgálhatnak a társadalomban más személyek számára, általában saját szüleik, házastársuk vagy unokáik ellátásában segítenek, és ezt hajlamosak vagyunk elfelejteni. Az önkéntesként való szereplésükről is gyakran megfeledkezünk. A cél az, hogy nagyobb elismertséget szerezzen az idősebbek társadalomban betöltött szerepének, és kedvezőbb feltételeket teremtsen a számukra.

Önálló életvitel – Az időskorral együtt jár az egészségi állapot romlása, a leépülés ellen azonban sok minden tehető. A környezetünkön tett apró változtatások jelentős különbséget jelenthetnek a különböző egészségkárosodással és fogyatékossgal küszködők számára. A tevékeny időskor azt is jelenti, hogy az idősödő személyek lehetőséget kapnak arra, hogy továbbra is – és amilyen sokáig csak lehet – kezükben tartsák saját életüket.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Az önkormányzatnak nincs adata, információja a foglalkoztatás területén az időseket ért hátrányos megkülönböztetésről.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell részesíteni.

Szociális alapszolgáltatás: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2018	22	0	0	0
2019	21	0	0	0
2020	18	0	0	0
2021	17	0	0	0
2022	20	0	0	0
2023	21	0	0	0

Forrás: TelR, KSH

Tstar

Körzeti orvosi ellátáson, falugondnoki szolgáltatáson, és a házi segítségnyújtás szolgáltatásán keresztül biztosított.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A településen könyvtári szolgáltatás működik mindazoknak, akik szeretnek olvasni, illetve a könyvtár szolgáltatásait szeretnék igénybe venni, azok ezt helyben megtehessek.

Az önkormányzat múzeum és színház látogatásokat szervez.

c) idősök informatikai jártassága;

A 65 év felettek közül sajnos nagyon kevesen tudják használni a számítógépet. Akiknek ilyen jellegű igénye van, az önkormányzat épületében rendelkezésre álló számítógépeket térítésmentesen igénybe vehetik, a használathoz segítséget kapnak.

d) a generációk közötti programok:

Több olyan rendezvény van a településen, ahol találkozhatnak a különböző generációk. Van lehetőség arra is, hogy a különböző ismereteket átadják egymásnak.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Idősök részére karácsonyi műsort szervez a Kicsiny Falunkért Közhasznú Egyesület az önkormányzat támogatásával. Az időseket nagyon nehéz otthonukból kimozdítani, bármilyen jellegű programba bevonni.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Időskorúak számára kevés a szabadidős program	Szabadidős programok szervezése
Kevés az idősök informatikai ismerete	Informatika használatához segítségnyújtás, tanfolyam szervezése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékos-sággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

A 2011. évi népszámlálás során az ún. érzékeny vagy szenzitív adatok körébe ismételtén bekerültek a fogyatékkal élőkre vonatkozó kérdések, kiegészülve a tartós (nem gyógyítható, de kezelhető) betegség tárgykörével. A fogyatékos-ság az a terület, amelyről nem szívesen nyilatkoznak sem az érintettek, sem a családtagjaik.

A fogyatékos-ság hátterében sokszor több tényező áll, ilyenek lehetnek testi, pszichológiai, szociális vagy örökletes tényezők. A fogyatékos-sággal élők legnagyobb részének az egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű nyugdíj, járadék vagy segély. A fogyatékos-sággal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatároltak, iskolai végzettségük is elmarad a társadalom egészséges tagjaikétól, ami tovább rontja elhelyezkedési esélyeiket.

7.1 A településen fogyatékos-sággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2018	7	3	10
2019	7	3	10
2020	6	3	9
2021	6	3	9
2022	5	3	8
2023	6	3	9

Forrás: TelR, KSH Tstar

a) fogyatékos-sággal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A településen fogyatékkal élők - az bármilyen jellegű - foglalkoztatására nincs mód.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Mivel a fogyatékosok foglalkoztatására nincs lehetőség, ezért ez a rész nem értelmezhető.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Mivel a fogyatékosok foglalkoztatására nincs lehetőség, ezért ez a rész nem értelmezhető.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A fogyatékosok csekély száma miatt önálló életvitelt támogató helyi intézmény, szolgáltatás közül csak a szociális étkeztetés és a házi segítségnyújtás biztosított. A fogyatékosok családban élnek az ellátásuk biztosított.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Fogyatékosági támogatásra az a személy jogosult, aki a 18. életévét betöltötte és az ellátás igénylésének időpontjában Magyarországon élő súlyosan fogyatékos: magyar állampolgár vagy letelepedett vagy bevándorolt vagy menekült vagy hontalan .

Súlyosan fogyatékos személynek minősül:

- az a látási fogyatékos, akinek segédeszközzel vagy műtéti úton nem korrigálható módon látóképessége teljesen hiányzik vagy aliglátóként minimális látásmaradvánnyal rendelkezik és ezért kizárólag tapintó-halló életmód folytatására képes;
- az a hallási fogyatékos, akinek a hallásvesztése olyan mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére segédeszközzel sem képes, feltéve, hogy halláskárosodása 25. életévének betöltését megelőzően következett be, vagy halláskárosodása mellett a hangzó beszéd érthető ejtése elmarad;
- az az értelmi fogyatékos, akinek értelmi akadályozottsága genetikai, illetőleg magzati károsodás vagy szülési trauma következtében, továbbá tizennegyedik életévét megelőzően bekövetkező súlyos betegség miatt középsúlyos vagy annál nagyobb mértékű;
- az, aki autista, állapota a személyiség egészét érintő fejlődés átható zavara miatt, az autonómia-tesztek alapján súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető;
- az a mozgásszervi fogyatékos, akinek a mozgásrendszer károsodása, illetőleg funkciózavara miatt helyváltoztatása a külön jogszabályban meghatározott segédeszköz (végtag-protézis, ortézis, egy karral működtetett járóeszköz, kerekesszék) állandó és szükségyszerű használatát írta elő, vagy a külön jogszabály szerinti mozgásszervi betegsége miatt állapota segédeszközzel eredményesen nem befolyásolható;
- állapota kromoszóma-rendellenesség miatt súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető (Williams szindróma);
- és ez a fogyatékos állapot tartós (ha minimum 3 évig fennáll.) vagy végleges, továbbá a fogyatékos személy önálló életvitelre nem képes (még segédeszköz igénybevételével sem képes ellátni magát, állandó felügyelte szorul), vagy mások állandó segítségére szorul.
- halmozottan fogyatékos.

A foglalkozási rehabilitáció új rendszeréhez kapcsolódó fontosabb jogszabályok

2011. évi CXCI. törvény a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról

2011. évi CXCV. törvény Magyarország gazdasági stabilitásáról határozat a rehabilitációs hatóság létrehozásáról

327/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival kapcsolatos eljárási szabályokról

1502/2011. (XII. 29.) Korm. 7/2012. (II. 14.) NEFMI rendelet a komplex minősítésre vonatkozó részletes szabályokról
7/2012. (II. 14.) NEFMI rendelet a komplex minősítésre vonatkozó részletes szabályokról
8/2012. (II. 21.) NEFMI rendelet a foglalkozási rehabilitációs szakértőkről
327/2012. (XI. 16.) Korm. rendelet A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatók akkreditációjáról, valamint a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásához nyújtható költségvetési támogatásokról
38/2012. (XI. 16.) EMMI rendelet A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltató akkreditációs eljárásáért fizetendő igazgatási szolgáltatási díj szabályairól
23/1991. (II.9.) Kormányrendelet egyes bányászati dolgozók társadalom-biztosítási kedvezményeiről

2012. január elsejével a rokkantsági nyugdíj, baleseti rokkantsági nyugdíj, a rendszeres szociális járadék, az átmeneti járadék, mint ellátástípusok megszűntek. Helyettük új, egységes ellátások kerültek bevezetésre:

- **a rehabilitációs ellátás:** foglalkoztatásra, rehabilitációra javasolt személyek jövedelempótló ellátása,
- **a rokkantsági ellátás:** a foglalkoztatásra, rehabilitációra nem javasolt személyek jövedelempótló ellátása.

A minősítési rendszer keretében az egészségi állapotot vizsgálják. Egészségi állapoton az egyén fizikai, mentális, szociális jóllétének betegség, illetve sérülés után kialakult vagy veleszületett rendellenesség következtében fennálló tartós vagy végleges kedvezőtlen változásait értjük. Az egészségi állapot vizsgálata mellett sor kerül a rehabilitálhatóság foglalkoztatási és szociális szempontú vizsgálatára. A rehabilitációs hatóság a komplex minősítés során megállapítja, hogy a megváltozott munkaképességű személy

Rehabilitálható, ezen belül

- foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható és az egészségi állapota 51–60% között van (B1 kategória),
- tartós foglalkozási rehabilitációt igényel és az egészségi állapota 31–50% között van (C1 kategória),

Rehabilitációja nem javasolt, ezen belül

- egészségi állapota alapján foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható, azonban a komplex minősítés szakmai szabályairól szóló rendeletben meghatározott egyéb körülményei miatt foglalkozási rehabilitációja nem javasolt és az egészségi állapota 51–60% között van,
- egészségi állapota alapján tartós foglalkozási rehabilitációt igényel, azonban a komplex minősítés szakmai szabályairól szóló rendeletben meghatározott egyéb körülményei miatt foglalkozási rehabilitációja nem javasolt és az egészségi állapota 31–50% között van (C2 kategória),
- kizárólag folyamatos támogatással foglalkoztatható és - akinek egészségi állapota 1–30% között van és orvosszakmai szempontból önellátásra képes (D kategória),
- egészségkárosodása jelentős és önellátásra nem vagy csak segítséggel képes és egészségi állapota 1–30% között van (E kategória).⁴

2014. január 1-jétől a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira jogosult az, akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű, és aki

- a kérelem benyújtását megelőző 5 éven belül legalább 1095 napon át biztosított volt, 10 éven belül legalább 2555 napon át vagy 15 éven belül legalább 3650 napon át biztosított volt,

⁴ Ld. Emberi Erőforrások Minisztériuma Központi Ügyfélszolgálati Iroda tájékoztató anyagát : A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai (2017. november)

- keresőtevékenységet nem végez és
- rendszeres pénzellátásban nem részesül.⁵

A biztosításának tartamára tekintet nélkül jár a megváltozott munkaképességű személyek ellátása annak, aki 2011. december 31-én rokkantsági nyugdíjban, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rehabilitációs járadékban vagy az egészségkárosodott személyek szociális járadékaiban részesült. A jelenleg hatályos jogszabály alapján méltányosságból nem lehet a megváltozott munkaképességű személy részére ellátást megállapítani.⁶

A lakóhelye szerint illetékes járási hivataltól kérheti az aktív korúak ellátására való jogosultságának megállapítását. Ha az egészségi állapota az 50%-ot nem haladja meg és családjában az egy fogyasztási egységre jutó jövedelem nem haladja meg a 25.650,- forintot, valamint vagyonnal sem rendelkeznek, a járási hivatal egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást állapíthat meg. Ha azonban az egészségi állapota meghaladja az 50%-ot, a járási hivatal abban az esetben állapíthatja meg a foglalkoztatást helyettesítő támogatást, ha az igénylő a kérelem benyújtását megelőzően munkanélküli járadékban részesült, vagy legalább egy év időtartamban elhelyezkedése érdekében együttműködött a munkaügyi szervvel, és a jövedelmi, vagyoni helyzete megfelel a fentebb ismertetett feltételeknek.

Rehabilitációs ellátást az a megváltozott munkaképességű személy kaphat, aki rehabilitálható, ezen belül

- akinek foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható, és egészségi állapota 51-60% közötti (B1 kategória),
- aki tartós foglalkozási rehabilitációt igényel és egészségi állapota 31-50% közötti (C1 kategória).⁷

A rehabilitációs ellátás keretében a megváltozott munkaképességű személy jogosult a rehabilitáció sikeres megvalósulása érdekében szükséges rehabilitációs szolgáltatásra, valamint rehabilitációs pénzbeli ellátásra.

A rehabilitációs szolgáltatás keretében biztosítják a megváltozott munkaképességű személy

- megfelelő munkahelyen történő munkavégzésre való felkészítéséhez szükséges szolgáltatásokat és
- megfelelő munkahelyen történő elhelyezkedése érdekében a rehabilitációs célú munkaközvetítést.

A rehabilitációs ellátásban részesülő személy a megyei, fővárosi kormányhivatallal köteles együttműködni, amelynek keretében teljesítenie kell a rehabilitációs tervben foglalt kötelezettségeket.

Rokkantsági ellátásra az a megváltozott munkaképességű személy jogosult:

- akinek foglalkozási rehabilitációja nem javasolt és akinek az egészségi állapota 51–60% között van és a rehabilitálhatóság szociális szempontú vizsgálata alapján a rehabilitációja nem javasolt (B2 kategória), valamint akinek a foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható, vagy aki tartós foglalkozási rehabilitációt igényel és a kérelem benyújtásának, vagy a felülvizsgálat időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg.
- akinek foglalkozási rehabilitációja nem javasolt, és egészségi állapota 31-50 % közötti (C2 kategória), valamint aki tartós foglalkozási rehabilitációt igényel és a kérelem benyújtásának

⁵ Ld. Emberi Erőforrások Minisztériuma Központi Ügyfélszolgálati Iroda tájékoztató anyagát : A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai (2017. november)

⁶ Ld. Emberi Erőforrások Minisztériuma Központi Ügyfélszolgálati Iroda tájékoztató anyagát : A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai (2017. november)

⁷ Ld. Emberi Erőforrások Minisztériuma Központi Ügyfélszolgálati Iroda tájékoztató anyagát : A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai (2017. november)

időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg,

- aki kizárólag folyamatos támogatással foglalkoztatható és egészségi állapota 1-30 % közötti (D kategória),
- akinek egészségkárosodása jelentős és önellátásra nem vagy csak segítséggel képes, és egészségi állapota 1-30 % közötti (E kategória).

Az ellátás megállapítását formanyomtatványon, a lakóhely szerint illetékes kormányhivatalnál kell igényelni.⁸

Bányászok egészségkárosodási járadékára az a személy jogosult, akinek egészségkárosodása legalább 29%-os mértékű,

- saját jogú nyugellátásra nem jogosult,
- nem részesül rendszeres pénzellátásban, kereset-kiegészítésben, átmeneti kereset-kiegészítésben, jövedelem-kiegészítésben, átmeneti jövedelem-kiegészítésben,
- a járadék megállapításakor keresőtevékenységet nem folytat, és
- a keresőtevékenység megszűnését megelőzően megváltozott munkaképességére, illetve egészségkárosodására tekintettel a bányászokat megillető kereset-kiegészítésben vagy átmeneti kereset-kiegészítésben részesült.

A fogyatékos személyek részére, jogszabály szerint biztosított ellátási formák:

- Fogyatékosági támogatás: A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.
- Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.
- Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult
- Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult,
 1. aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
 2. aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
 3. akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

Szakosított formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

⁸ Ld. Emberi Erőforrások Minisztériuma Központi Ügyfélszolgálati Iroda tájékoztató anyagát : A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai (2017. november)

Az önkormányzat ezen ellátások közül a szociális étkeztetést és a házi segítségnyújtást biztosítja. A fogyatékos személyek száma nem indokolja más ellátás megszervezését.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Biztosítani kell számára az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, illetve azokhoz az információkhoz, amelyek az őt megillető jogokkal illetve szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A fogyatékos személyek részére biztosítani kell a – figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit – a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A közlekedési rendszernek alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi igénybevételre. A fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékosága által indokolt megfelelő támogató szolgálat igénybevételét, továbbá segédeszközt. Az egészségügyi ellátás során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságból eredő szükségleteire. A fogyatékos személy joga, hogy állapotának megfelelő és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban vegyen részt. A fogyatékos személynek joga van a személyes körülményeinek, fogyatékoságának megfelelő lakhatási forma megválasztásához. Lehetővé kell tenni számára, a művelődési, kulturális- sport- és más közösségi célú létesítmények támogatását. A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Joguk van ahhoz, hogy másokkal azonos alapon hatékonyan és teljeskörűen vehessen részt a helyi politikai életben és a közéletben.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A korábbiakban már említett házi orvosi szolgálatot és a szentlőrinci Eszterházy Egészségközpont szolgáltatásait vehetik igénybe.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzat tulajdonában lévő épületek és azok akadálymentessége:

Önkormányzat épülete: akadálymentes

Orvosi rendelő: nem akadálymentes

Óvoda: nem akadálymentes

Általános iskola: nem akadálymentes

Sportcsarnok: nem akadálymentes

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

Az a) pontban ezek felsorolása megtörtént.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzaton kívül egyéb foglalkoztató nincs.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A települési önkormányzat nem tart fenn közösségi közlekedést. A közterületeken nincs vakvezető sáv, tapintható információ. A településen fogyatékkal élők száma, nem indokolta, egyéb fizikai akadálymentesítettség kiépítését. A szabadidőközpont fizikailag akadálymentes.

f) fogyatékkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékkal élő személyek nappali intézménye, stb.);

A fogyatékkal élők száma nem indokolta a speciális közlekedési megoldások kialakítását.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

A fogyatékos személyek vonatkozásában pozitív diszkrimináció nem volt a településen.

7.4. Fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A fogyatékkal élők száma nem indokolja ilyen típusú programok szervezését.

7.5 A fogyatékkal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nem releváns.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Középületek és a közterületek nem teljesen akadálymentesek	Pályázat figyelés, pályázat benyújtása

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Szervezett közösség hiánya, szabadidős, élményalapú és egyéb programok hiánya.	Közösségépítés, programszervezés, megfelelő szakember alkalmazása
Önszerveződés hiánya, civil szervezetek hiánya	Ösztönzés az önszerveződésre, egyesület/alapítvány létrehozása lakossági kezdeményezésre
Munkanélküliség	Pályázatok figyelése, közfoglalkoztatás
Digitális kompetenciák, digitális írástudás hiánya.	Digitális írástudás, kompetenciák fejlesztése, tanfolyamok szervezése.
Munkaerő-piaci igényeknek nem megfelelő tudás, képzettség	A munkaerőpiacra történő belépésnél meglévő gátak lebontásának elősegítése.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);**

A településen civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezet nincs. Önszerveződés nem jött létre.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;**

A településen nem működik civil szervezet, nemzetiségi önkormányzat sincs. Egyházi együttműködés nincs.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;**

Térségi, területi társulásokkal való partnerség:

- Szentlőrinc Város Önkormányzata (szociális alapszolgáltatási feladatok)
- Szentlőrinci Közös Önkormányzati Hivatal (településekkel közös hivatal fenntartása)
- Szentlőrinci Kistérségi Többcélú Önkormányzati Társulás,
- Mecsek- Dráva Hulladékgazdálkodási Társulás
- Hetvehely- Okorvölgy – Szentkatalin Községek Önkormányzati Társulást hoztak létre az óvoda fenntartására.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége**

Nem releváns.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;**

Nem releváns.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.**

For-profit szervezet nem vesz részt a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;**

A program készítése során, az Általános Iskola, az Óvoda, a védőnő, Háziorvosi szolgálat szolgáltatott adatot és vállalata az együttműködést a programban. Ez az együttműködés a kimutatott problémák megoldásában való részvételt jelenti.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.**

A település lakossága számára tájékoztató fórumok, valamint más típusú programok, rendezvények szervezése, amelyek előmozdíthatják az esélyegyenlőségi program célcsoportjainak társadalmi integrációját, valamint szemléletváltást eredményezhetnek a lakosság szélesebb körében. A képviselő-testület mindennemű tájékoztatási lehetőséget alkalmaz és saját eszközeivel (szórólap, önkormányzati hirdetőtábla stb.) népszerűsíti azokat.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.**

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összefoglalása

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Magas a településen a munkanélküliek között azok aránya, akik évek óta közmunkában vesznek részt A településen alacsony a szakképzettséggel rendelkező személyek száma	Minél több közfoglalkoztatott érdekeltté tétele a nyílt munkaerő piacra történő visszatérésre Az önkormányzat a közfoglalkoztatottak számára képzést biztosít a BAMKH Szentlőrinci Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által indított képzéseken
Gyermekek	Csökken a gyermekek életszínvonala Gyermekek részére kevés a nyári szabadidős program	Az átlag alatti életszínvonalú gyermekek figyelemmel kísérése óvoda, iskola, védőnő és gyermekjóléti szakember által Nyári szabadidős programok szervezése
Idősek	Időskorúak számára kevés a szabadidős program Kevés az idősek informatikai ismerete	Szabadidős programok szervezése Informatika használatához segítségnyújtás, tanfolyam szervezése
Nők	Magas a munkanélküli nők között a tartósan közfoglalkoztatásban résztvevők száma Szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiánya	Internet szolgáltatáshoz való hozzáférés biztosítása, távmunka lehetőség biztosítása céljából Falugondnoki szolgálat további fenntartása
Fogyatékkal élők	Középületek és a közterületek nem teljes akadálymentesek	Pályázat figyelés, pályázat benyújtás
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	Szervezett közösségek hiánya, szabadidős programok hiánya Munkanélküliség	Programszervezés, közösségszervezés. Pályázatfigyelés és pályázatok benyújtása

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák **a korábbi évek gyakorlata szerint éljenek együtt a település lakóival.**

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők **megkapják a megélhetésükhöz szükséges szociális és nem szociális segítséget.**

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekekről **való gondoskodást.**

Folyamatosan odafigyelünk az idősek **szociális ellátására.**

Elengedhetetlennek tartjuk a nők **esetén a munkanélküliség csökkentését.**

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők **akadálymentes közlekedésre a középületeinkben és a közterületeken, tájékoztatásukra a szociális ellátás vonatkozásában.**

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Munkanélküliség csökkentése	Köz munkából a nyílt munkaerő piacra jutás. Munkaerő-piaci igényeknek megfelelő végzettség megszerzésének támogatása. Helyi vállalkozók ösztönzése helyi munkavállalók alkalmazására.	Köz foglalkoztatási programokból a nyílt munkaerő piacra kell segíteni az arra rászorulókat. A település munkanélküliségi rátájának javítása, szakképzések megszerzésének támogatása.	Gazdasági program, képviselő-testületi határozatok, önkormányzati rendeletek	Nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban (2021-2030), Végzettség nélküli iskolaelhagyás elleni közéleti stratégia	Motiváció a fejlődésre, a tanulásra, ezen keresztül elérni a munkanélküliség arányának további csökkenését.	képviselő-testület, polgármester, Szentlőrinci Közös Önkormányzati Hivatal, Baranya Megyei Kormányhivatal Szentlőrinci Járási Hivatala	2027. 12. 31. (péntek)	Részvétel a képzéseken, munkanélküliségi adatok csökkenése	Humán: a felmérés végző személy Pénzügyi: Önkormányzat éves költségvetése Pályázati forrás, támogatás	Pályázati lehetőségektől és egyéni motivációtól függ.	Nem releváns
2	Közösségépítés közös programokkal	Szabadidős, élményalapú és egyéb programok szervezése, amik közösségé formálják a település lakóit. Ösztönzés az önszerveződésre, a lakossági kezdeményezésre.	Önálló közösségek, akár civil szervezetek megalakulása.		Nemzeti Ifjúsági Stratégia; Idősügyi Nemzeti Stratégia	Igényfelmérés, fórum. Rendezvények, közösségi események szervezése	Polgármester, képviselő testület	2027. 12. 31. (péntek)	Események és résztvevők száma. Érdeklődési alkalmak.	Pénzügyi: önkormányzati támogatások, pályázatok, tagdíjak. Humán erőforrás: szakemberek, közösségfejlesztő, önkéntesek. Technikai: informatikai eszközök, közösségi terek, egyéb felszerelések.	A jól működő közösségek hosszú távon is fennmaradnak.	Nem releváns
3	Digitális kompetenciák fejlesztése	A digitális írástudás növelése, kompetenciák fejlesztése az alacsony iskolai végzettségűek és nyugdíjasok körében.	A fejlesztés után már magabiztosan használják az internetet. Tudnak állást keresni és arra jelentkezni, önéletrajzot írni, banki ügyeket intézni vagy az elektronikus		Az egész életen át tartó tanulás szakpolitikájának keretstratégiája	Tanfolyamok és egyéni igényeknek megfelelő alkalmak szervezése.	Polgármester, képviselő testület	2027. 12. 31. (péntek)	Résztevők száma, alkalmak száma.	Pénzügyi: önkormányzati támogatás, pályázati források Humán: szakember Technikai: informatikai eszközök, internet	Érdeklődés fenntartása, folyamatos nyomonkövetés és jelenlét.	Nem releváns

			ügyintézt alkalmazni.							hozzáférés			
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége													
1	Oktatás	A településen magas a csak alapfokú iskolai végzettséggel és szakképzettséggel nem rendelkezők személyek száma	A szakképzések megszervezése és lebonyolítása	Gazdasági program, képviselő-testületi határozatok, hatósági szerződések, önkormányzati rendeletek	Végzettség nélküli iskolaelhagyás elleni középtávú stratégia Új Roma Stratégia (2019-2030)	Tanfolyamok, képzések szervezése a célcsoportnak. Szemléletformáló alkalmak és egyéb rendezvények, amik segítik az integrációjukat a társadalomba.	képviselő-testület, polgármester, Szentlőrinci Közös Önkormányzati Hivatal, Baranya Megyei Kormányhivatal Szentlőrinci Járási Hivatala, képző szervek	2027. 12. 31. (péntek)	31.	Személyes motivációtól függ.	Pénzügyi: tanfolyamokhoz, képzésekhez pályázati források szükségesek. Esetleg a Foglalkoztatási Hivatal támogatása. Humán: képzők, egyéb szakemberek Technikai: jól felszerelt helyiségek	Egyéni motivációtól függ	Nem releváns
II. A gyermekek esélyegyenlősége													
1	A gyermekek életszínvonalának figyelemmel kísérése	Csökken a gyermekek életszínvonala	Ne növekedjen az életszínvonalbeli különbség	Nemzeti stratégiai programok, szociális ellátásokról szóló önkormányzati rendelet, költségvetésről szóló önkormányzati rendelet	"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia	A gyermekek életszínvonalának figyelemmel kísérése, szociális ellátórendszerbe való bevonásuk	védőnők, Szentlőrinci Szociális Szolgáltató Központ (családsegítő és gyermekjóléti szolgálat), óvoda, általános iskola, Szentlőrinci Közös Önkormányzati Hivatal Hetvehelyi Kirendeltsége, polgármester, képviselő-testület, nemzetiségi önkormányzatok	2027. 12. 31. (péntek)	31.	Szociális ellátórendszerbe való bevontak száma, óvodások és általános iskolások száma, HHH-s gyerekek száma	Humán erőforrás, intézmények, állami és önkormányzati támogatás, pályázati források	Intézményi hálózat és fenntartásával	Nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége													
1	Nők esélyegyenlőségének növelése	Nők helyzetének javítása a településen, mind a foglalkoztatásuk, mind a végzettségük, mind pedig a szabadidős tevékenységüket illetően.	Nők számára munkahely teremtés	Képviselő-testületi határozatok, költségvetésről szóló önkormányzati rendelet	A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban (2021-2030)	Átképzések és tréningek szervezése, baba-mama programok szervezése. Korszerű, családbarát napközi	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	31.	Munkanélküli nők számának csökkenése. Részvevők és alkalmak száma. Dolgozó nők számának növekedése.	Pénzügyi: pályázati forrásoka Humán: helyi foglalkoztatók Technikai: informatikai eszközök, jól felszerelt terem.	Fenntarthatóságát a munkahely teremtés adja.	Nem releváns

						kialakítása. Rugalmas munkaidő beosztás.						
2	Szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása	Szolgáltatásokhoz nehéz a hozzáférés	Nők esélyegyenlősége	Nemzeti stratégiai programok, képviselő-testületi határozatok, költségvetésről szóló önkormányzati rendelet	---	Falugondnoki szolgálat fenntartása, fejlesztése	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Részt vevők száma	Humán, pénzügyi	Fenntarthatóságát a nyertes pályázat biztosítja	---
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Idősek társadalmi aktivitásának megőrzése	Az időseket gyakran érinti társadalomból való kirekesztődés és elmagányosodás problémája.	Civil szervezet létrehozása a falu idősei számára, hogy aktivitásukat megőrizzék. Ők is hasznos alkotóelemei a társadalomnak, tudásuk, tapasztalásuk elengedhetetlen a hagyományaink megőrzéséhez. Generációk közötti különbségek leküzdése.	költségvetés	Idősügyi Nemzeti Stratégia	Informatikai képzések, kirándulások, egészségnapok. Mentálhigiénés szakemberrel való konzultáció lehetőségének megteremtése.	Polgármester, képviselő testület, civil önkéntesek	2027. 12. 31. (péntek)	A szervezet létrehozása és taglétszám gyarapodása. Az aktív idősek számának növekedése.	Pénzügyi források: pályázat, tagdíjak, önkormányzati támogatás. Humán erőforrás: szakemberek, szociális segítő, falugondnok Technikai erőforrás: többfunkciós közösségi tér	Az egyéni élményektől és motivációktól függ.	Nem releváns
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Önkormányzati ingatlanok, középületek akadálymentesítése	A ingatlanok nem vagy csak részben akadálymentesítettek	A még nem vagy nem teljesen akadálymentesített közintézmények és középületek akadálymentesítése	képviselő-testületi határozatok, költségvetés	Országos Fogyatékosügyi Program	Akadálymentes környezetet biztosítani a fogyatékkal élő személye részére	polgármester, képviselő-testület, pályázat kezelő szervek	2027. 12. 31. (péntek)	A fogyatékkal élők tudják használni közösségi tereinket, ügyet tudnak intézni az önkormányzaton és a település honlapja is akadálymentes.	Pénzügyi forrás szükséges, első sorban pályázati pénzből.	állami és önkormányzati támogatás, pályázati források	Nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

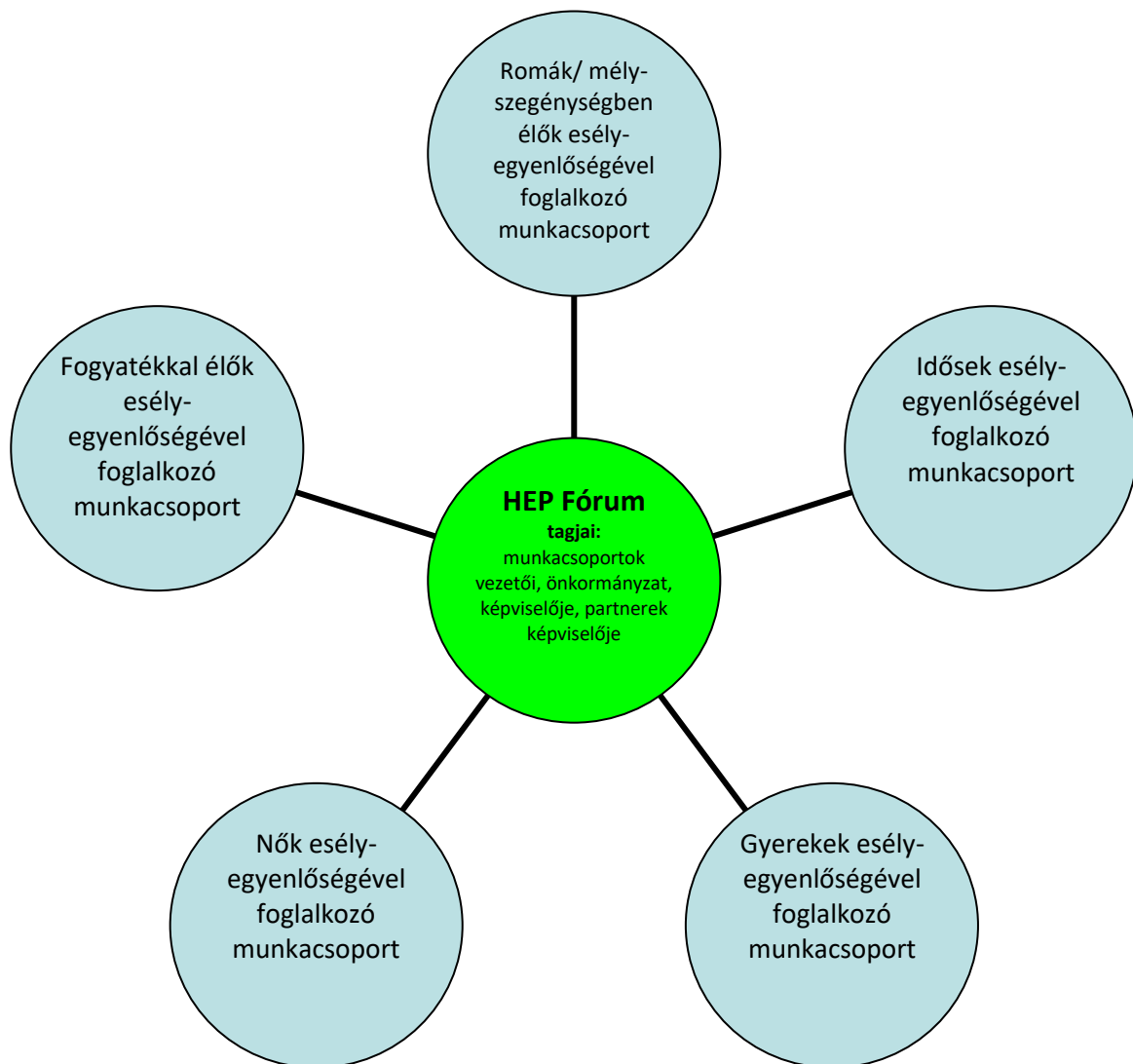
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.

- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

--

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Szentkatalin község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Szentkatalin község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 9/2025 (II.13.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum: Szentkatalin, 2025. április 14.

Aláírás

Kivonat

Szentkatalin Község Önkormányzat Képviselő-testülete 2025. február 13-án megtartott ülésének jegyzőkönyvéből

**Szentkatalin Község Önkormányzat Képviselő-testületének
9/2025.(II.13.) Kt. határozata
Helyi Esélyegyenlőségi Programról**

Szentkatalin Község Önkormányzat Képviselő-testülete a település Helyi Esélyegyenlőségi Programját megtárgyalta.

A program szakmai és társadalmi vitája megtörtént. A jelzett észrevételek a HEP Intézkedési Tervébe beépítésre kerültek.

Szentkatalin Község Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, - melynek része az Intézkedési Terv - megvitatta és elfogadta.

Felelős: Varga Éva polgármester
Határidő: azonnal

Varga Éva sk.
polgármester

dr. Tóth Sándor sk.
jegyző

Keleny

Kivonat hitelül: Kelenfiné Barics Rita kirendeltség-vezető